

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

POLACY
NA KŐBÁNYI-
WYSTAWA
W DOMU
POLSKIM

CHÓR
Z VESZPRÉM
ŚWIĘTUJE
5. URODZINY

OTWARCIE
WYSTAWY
W PIBiM

WSPÓLNIE
OBCHODZIMY
DZIEŃ
KOBIET

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

UROCZYSTA MSZA ŚWIĘTA W KÜNGÖS

**SPOTKANIE W DOMU POLSKIM Z POSEŁ MAŁGORZATĄ GOSIEWSKĄ -
WICEPRZEWODNICZĄCĄ SEJMOWEJ
KOMISJI DS. ŁĄCZNOŚCI Z POLAKAMI ZA GRANICĄ**

**UCZNIOWIE Z POLSKIEJ SZKOŁY ODBIERAJĄ W POLSCE
NAGRODĘ ZA WYKONANIE SZOPKI KRAKOWSKIEJ**

WITAMY

- 3 **Dwa płaszcze**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

- 4 **Katynról nyílt kiállítás Debrecenben**
Ijjas Anna
- 4 **Ünnepi szentmise Küngösön**
- 4 **Budapestt: Posel M. Gosiewska spotkała się z Polonią**
- 5 **Vélt csoda - avagy a lengyel színház gyertyafényben**
Sárközi Edit
- 5 **Beszámoló az OLÓ képviselőtestületi ülésről**
dr. Borhi Zoltán
- 6 **Megnyílt a Lengyelek Köbányán című kiállítás a Lengyel Házban**
Ijjas Anna
- 6 **Lengyel Szalon**
Ijjas Anna
- 6 **Dzień Franciszka II Rakoczego w Regéc**
Ewa Modzejevska
- 7 **"II. Rákóczi Ferenc emléknep" Regécen**
Németh Zsolt
- 7 **"Karol Malezyk - Nieznany Syn Ziemi Kalwaryjskiej"**
Marta Horóziej
- 8 **"Katedra Wawelska" w Domu Polskim**
Monika Molnár-Sagun
- 8 **"Polacy na Kőbányi"**
Małgorzata Soboltyńska
- 8 **Rekolekcje w Polskiej Parafii**
Małgorzata Soboltyńska
- 9 **Warszawska promocja PAMIĘCI III**
- 9 **Dzień Kobiet w XVIII dzielnicy Budapesztu**
Maryla Ellis
- 10 **5 éves a vészprémi lengyel ifjúsági zenekar**
Winerowicz Papp Renata
- 11 **Spotkanie z polską literaturą w Polonii Nowej**
Małgorzata Takács
- 11 **Otwarcie wystawy w PIBiM**
- 11 **Kiállítás és filmbemutató Nizalowski Ernő életéről**
Ijjas Anna
- 11 **Gábor Zsille na ELTE**
- 11 **Doktorat Honoris Causa UL dla prof. A. Visegradyego**

WYWIAD

- 12 **"Dwa kluczowe słowa to otwarcie i przyciąganie" - rozmowa z Piotrem Piętką, dyrektorem PIBiM**

CO BĘDZIE

- 13 **Co będzie**

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

- 14 **Chrzest w Szkole Polskiej**
- 14 **Intensywny kurs metodyczny w Szkole Polskiej**
- 14 **Ostatki w naszej szkole**
Liliana Rysó-Zajácznó
- 15 **Wystawa "Pál Teleki a sprawy Polski"**
Elizbета Jozierska-Szabó
- 15 **Wyprawa po złote runo**

CZYM SKORUPKA ZA MŁODU...

- 16 **"Dobry nauczyciel to prawdziwy skarb" - rozmowa z Mártonem Priszlerem**

WIEŚCI PARLAMENTARNE

- 17 **2016 - a lengyel-magyar szolidaritás éve**
dr. Csúcs Lászlóné Halina
- 17 **A dicsőséges szolnoki csata emléknepja**
dr. Csúcs Lászlóné Halina
- 17 **Varsó-Budapest - tárgyalások felsőfokon**
dr. Csúcs Lászlóné Halina

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 18 **Mieć czy być - otwarte drzwi**
Piotr Piętko

NA GRANICY KULTUR

- 18 **2016 Krzysztof Kiesiowski éve**
Ijjas Anna
- 19 **Ulka konyhája - Almás krémes**
- 20 **Wujek Jarek gotuje**

REFLEKSJE

- 21 **Zonkile i przeszłość**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

Dwa płaszcze

W Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum na Állomás utca 10 na pierwszym piętrze znajduje się kopia płaszcza koronacyjnego króla Władysława, świętego Kościoła katolickiego, patrona węgierskiej Polonii. Koronacja odbyła się na przełomie 70. i 80. lat XI wieku, prawdopodobnie w mieście Székesfehérvár. Płaszcz jest zadziwiająco skromny, choć wyszywany złotą nicią. Uwagę przykuwają jednak znajdujące się po obu stronach hafty i materiałowe aplikacje postaci o ludzkich kształtach. Aplikacje te przypominają obrazki narysowane niewprawną ręką pięciolatka. Są to bez wątpienia twory homoidalne, przywołujące na myśl swoją rozzuchalającą prostotę postaci z obrazów ludowych lub naiwnych malarzy. Płaszcz ten nie jest oszałamiający i bogaty, nie zadziwia swoim przepychem, ale jest na pewno wyjątkowy, skromny i szlachetny.

Płaszcz koronacyjny św. Władysława z kolorowej miniatury pochodzącej z „Kroniki Ilustrowanej” (Chronicon Pictum), która została napisana na budańskim dworze króla Ludwika Węgierskiego (będącego jednocześnie królem Polski) jest zgoła innego rodzaju - podszyty futrem gronostaja, purpurowy, z bogatą złotą sprzączką. Na pewno w tamtych czasach był krzykiem mody i szczytem przepychu, synonimem luksusu.

W marcu świętujemy Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Taka jest ta nasza przyjaźń, jak te dwa płaszcze. Z jednej strony podszyta gronostajem, dostojna, oficjalna, ale z drugiej strony skromna, dobra i szlachetna.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Két palást

A Lengyel Kutató Intézet és Múzeum az Állomás utca 10-ben található. Épületének első emeletén egy koronázási palást másolatát lehet megtekinteni: Szent Lászlót, akit a katolikus egyház szentté avatott és a magyarországi polónia a patrónusaként tisztel. A koronázás a XI. század 70-es és 80-as éveinek fordulóján zajlott, feltehetőleg Székesfehérváron. A palást kinézete annak ellenére meglepően szerény megjelenésű, hogy aranyszálalal hímezték ki. Mégis, mindkét oldalon emberi alakokat idéző hímezők és rátétek vonják magukra a figyelmet. Ezek egy öt éves gyermek ügytelenebb kezével készített rajzaira emlékeztetnek. Minden kétséget kizáróan emberi alakok szerepelnek rajtuk, amelyek a maguk felkavaró egyszerűségében a népművészeti tárgyak vagy a naiv festők alakjait idézik meg. A palást nem nyűgöz le gazdagságával, nem kápráztat el, mégis egyedülálló a maga

nemében: szerénységében is nemes megjelenésű.

Teljesen eltérő benyomást kelt Szent László koronázási palástja a Képes Krónika egyik miniaturáján (amely Nagy Lajos közös magyar-lengyel uralkodó országglása idején készült a budai királyi udvarban). Lila anyagát hermelinprémme szegték be, gazdagon díszített arany csattal ékesítették. Abban az időben bizonyosan a luxus megtestesítőjének, a divat és a gazdagság felülmúlhatatlan megjelenítőjének számított.

Márciusban ünnepeljük a Lengyel-Magyar Barátság Napját. A két palást e barátságra emlékeztet, amely egyrészt hermelinprémme szegett, méltóságteljes, hivatalos megjelenésű, másrészt pedig kivételesnek tűnő, szerény, jó és nemes benyomást keltő.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Katyńról nyílt kiállítás Debrecenben

Katyń – Tömeggyilkosság. Politika. Erkölcs címmel nyílt kiállítás a debreceni Déri Múzeumban február 25-én. A kiállítást Roman Kowalski, Lengyelország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete nyitotta meg. Köszöntőt mondott Papp László, Debrecen Megyei Jogú Város polgármestere és Angi János, a Déri Múzeum igazgatója. A megnyitót megelőzően Koszta Éva működött közre hegedűn.

Mint ismert, az egykori Szovjetunióba közel 22 ezer lengyel katonatisztet hurcoltak el, akik még 1939-ben estek fogságba. Az NKVD tagjai 1940-ben Sztálin parancsára a Katyń környéki erdőkben kivégezték őket.

Róluk szól ez a kiállítás, amely átfogó és kielégítő képet ad a sokáig elhallgatott vérengzésről. A plakátokon angolul és magyarul olvashatók a kísérőszövegek, míg a kiállítóterem végében Andrzej Wajda Katyń című filmje tekinthető meg.

A kiállítást a debreceni Déri Múzeum, Debrecen Megyei Jogú Város és a Lengyel Köztársaság Nagykövetsége közösen rendezte.

Ijjas Anna

BUDAPEST: POSEŁ MAŁGORZATA GOSIEWSKA SPOTKAŁA SIĘ Z POLONIA

3 marca w budapeszcieńskim Domu Polskim poseł Małgorzata Gosiewska wiceprzewodnicząca Sejmowej Komisji ds. Łączności z Polakami za Granicą na zaproszenie rzecznik narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier dr Haliny Csúcs Lászlóné spotkała się z przedstawicielami stowarzyszeń polonijnych i polskich samorządów narodowościowych na Węgrzech, dyrektorami polskich instytucji podległych OSP, proboszczem Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Krzysztofem Grzelakiem ŚChr., twórcami mediów polonijnych. Pani poseł M. Gosiewskiej w spotkaniu towarzyszyły panie Grażyna Kramarczyk (wicedyrektor) i Irena Daniluk z Biura Prawnego i Spraw Pracowniczych Kancelarii Sejmu. Podczas ponad 2-godzinnego spotkania m.in. mówiono o polityce rządu dotyczącej opieki nad Polonią, nowej-przywróconej roli Senatu RP w tej dziedzinie, priorytetowych programach kierowanych do Polonii i Polaków za Granicą, zmianach w Karcie Polaka, zmianach dot. opieki konsularnej, programach stypendialnych, a także o międzynarodowym programie UW i Kancelarii Sejmu kierowanym do stażystów parlamentarnych (MPSP realizowany od 2007 r. jest przedsięwzięciem dającym możliwość młodym obywatelom Niemiec, Gruzji, Litwy, Węgier, Rumunii, Włoch, Kazachstanu, Kirgistanu, Kanady oraz Ukrainy czynnego uczestnictwa w życiu politycznym i parlamentarnym Polski.) Głównym celem programu jest wspieranie zainteresowania młodych ludzi demokracją i społeczeństwem oraz rozbudzenie w nich zaciekawienia życiem politycznym i publicznym innego kraju. Ponadto program służy przybliżeniu stypendystom kultury, tradycji i historii Polski.

W czasie dyskusji zwrócono szczególną uwagę na fakt, iż rok 2016 przez parlamenty Polski i Węgier ustanowiony został Rokiem Polsko-Węgierskiej Solidarności. Mówiono też o pilnej potrzebie podjęcia prac nad stworzeniem nowego wielkiego słownika polsko-węgierskiego i węgiersko-polskiego. Przed spotkaniem z tutejszym środowiskiem polonijnym, polscy goście odwiedzili budapeszteński kościół polski p.w. Najświętszej Maryji Panny Wspomożycielki Wiernych.

(b.) fot. AJN

ÜNNEPI SZENTMISE KÜNGÖSÖN

2016. Március 5 -én (szombaton) 17 órákor a küngösi Árpád-házi Szent Kinga templomban ünnepi szentmisére került sor Szent Kinga születésnapjának tiszteletére. Árpád-házi Szent Kinga (vagy Kunigunda; Esztergom, 1224. március 5. – Ószandec, 1292. július 24.) Árpád-házi királylány, magyar szent, IV. Béla király lánya, Szent Margit és Boldog Jolán nővére, Lengyelország és Litvánia védőszentje.

Az ünnepi szentmisét dr. Herdics György c. apát tb. kanonok úr vezette. Herdics György (Komárom, 1966. november 28. –) szlovákiai magyar pap, címzetes apát, tiszteletbeli kanonok, esperes, a Remény hetilap főszerkesztője. Habilitált egyetemi docens, rendkívüli egyetemi tanár. Herdics György apát Rembrand Tékozló fiú c. képe alapján az irgalmasságról mondott szentbeszédet.

A szentmise keretében megáldották a templom bejáratánál újonnan elhelyezett emléktáblát, amely az Irgalmas Jézust, valamint Szent II. János Pál pápát és Szent Faustina Kowalska nővért ábrázolja, valamint a templomban elhelyezett Küngös Község címerét.

A szentmisén a Csajág-Balatonfőkajári Református Általános Iskola Kórusa is énekelt. A szentmisét követően az atemplomban megnyílt a hittanos gyermekek által az Irgalmasság Éve alkalmából készített rajzkiállítás, melyet imádság keretében nyitottak meg.

Az ünnepet Küngös Község Önkormányzata és Budapest XVII. Kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata együtt szervezte, és megerősítette a lengyel-magyar baráti kapcsolatokat, amelynek szép gyöngyszeme Árpád-házi Szent Kinga közös szentünk személye. Az ünnepi szentmisén részt vett Buskó András, az Országos Lengyel Önkormányzat képviselője, a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke is.

inf. BA

Vélt csoda - avagy a lengyel színház gyertyafényben Trojan Tünde irodalmi estje a Bem Egyesület színházában

A Fővárosi Lengyel Önkormányzat az alkalomhoz méltó környezetben, gyertyafényben, terített asztalokkal várta közönségét a lengyel színház 250. évfordulóját megünneplendő műsorához március 5-én, a Nádor utcában. Dr. Várnai Dorota, a szervezet elnöke köszöntötte a megjelenteket, és adta át a szót a felolvasó est szerkesztőjének, rendezőjének és szereplőjének, Trojan Tünde rendezőnek, előadóművészeknek.

Fellobbantak a gyertyalángok a zongora körül kialakított színpadon is, és másfél órán keresztül az elmúlt negyed évezred szerzőinek - Wojciech Bogusławski, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Aleksander Fredro, Michał Bałucki, Stanisław Wyspiański, Gabriela Zapolska, Stanisława Przybyszewska, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Witold Gombrowicz, Sławomir Mrożek, Janusz Głowacki, Tadeusz Słobodzianek - különböző korú, vallású és habitusú nőalakjai jelentek meg a színen Trojan Tünde személyében. Megismerhettük királynők, parasztlányok, művésznők, polgári kis- és nagyszonyok és kortárs-nőink, közöttük és egy iszákos nő örömet, bánatát, felemelkedését és mélybe süllyedését. Trojan Tünde különböző rekvizitumokkal színesítette előadását, sálakkal, kendőkkel „bújt a nőalakok bőrébe”, s több figura megjelenítésére bábokat alkalmazott, igazán kifejező módon. A kiválasztott monológok és párbeszédok remekül tükrözték az adott kor nyelvezetét és az akkor élő lengyelek társadalmi, politikai helyzetét, eszméit. A 250 éves lengyel színházi világ története pedig még teljesebbé vált azáltal, hogy az előadó az irodalmi részek előtt bemutatta azok szerzőit is.

A korszakot és az est hangulatát a prózákhöz szerkesztett klasszikus, romantikus és jazz zenék fokozták tovább - Jan Stefani, Chopin, Wieniawski, Debussy, Liszt, Erik Satie, Miles Davis és Andrzej Trzaskowski műveiből hangzottak el részletek.

Foglalkoztatott a kérdés, hogy a lengyel színház az ilyen nagy időszakát átélő műsorhoz milyen szempontok alapján válogatott részleteket a rendező. Trojan Tünde elmondta: „...Tekintettel a lengyel színház 250. évfordulójára - amely ugyan tavaly volt, de az ünnepek még az idei évre is áthúzódnak Lengyelországban - a Fővárosi Lengyel Önkormányzattól Várnai Dorota keresett meg, hogy szeretnék egy műsorral ők is megemlékezni az eseményről, és rám bízta, hogy mit mutatok be. Mivel ez egy óriási anyag - a lengyel színház roppant gazdag a kezdetek óta mind a mai napig -, nagyon nehéz válogatni belőle. Bogusławski-val, az első lengyel opera, a „Vélt csoda, avagy a krakkóiak és a gurálok” szerzőjével és rendezőjével akartam kezdeni. Ő tekinthető a lengyel színház atyjának, neki köszönhető, hogy a lengyel színház 250 év óta töretlenül szerepel az egész világ színházszínpadán olyan fantasztikus rendezőkkel, színészekkel, szerzőkkel, akiket mindenhol elismernek. Mivel úgy állapodtunk meg, hogy én választhatok - Bogusławskitól eltekintve -, ez egy szubjektív válogatás volt olyan szerzőktől, akiket szeretek, és akiknek a művei valamiért jelentősek számomra...”

Köszönet illeti meg a tartalmas, hangulatos és változatos irodalmi est létrehozóit és segítőit, egy alkalommal a lengyel drámairodalom ilyen nagy szejletével ritkán ismerkedhet meg a közönség. Sajnálatos, hogy a nézők közül hiányoztak a tanulóifjúság tagjai, pedig nekik ez az előadás felért volna egy szórakoztató, 250 évet átfogó irodalomórával.

Sárközi Edit

BESZÁMOLÓ AZ OLŐ KÉPVISELŐTESTÜLETI ÜLÉSÉRŐL

Az Országos Lengyel Önkormányzat 2016. február 27-én tartotta idei második közgyűlését, melynek napirendjén az OLŐ működését és a lengyel közösséget közvetlenül érintő napirendi pontok szerepeltek. dr. Rónayné Slaba Ewa elnök asszony nyitotta meg az ülést, amely Kollár János napirend előtti felszólalásával kezdődött. A felszólalás felhívta a figyelmet a III. Sobieski János emlék lovastúrára, amely a 2016. július 27. és augusztus 26. között Bécs-Pozsony-Győr-Esztergom-Párkány-Szécsény-Lőcse-Óbudla-Ipolytarnóc útvonalon keresztül kerül megtartásra.

A Közgyűlés megtárgyalta és minősített többséggel el is fogadta az Országos Lengyel Önkormányzat 2016-os évi költségvetését 274 millió 261 ezer forintos kiadási és bevételi főösszeggel. A működés finanszírozása, tehát teljes egészében biztosítva van az előttünk álló évben. A költségvetés elfogadása előtt a képviselők jóváhagyták a 2015. évi könyvvizsgálat előtti költségvetést érintő előterjesztést.

Ezt követően az OLŐ szervezeti és működési szabályzatának módosítására került sor. A módosítások egy része technikai jellegű - például a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum elnevezés átvezetése, vagy az „ügyrend” kifejezés elhagyása -, míg másik része érdemi hatású, így például a hatáskör delegálás az elnök részére, hogy az önkormányzatot képviselhesse és nevében szavazhasson az Országos Önkormányzatok Szövetségének ülésein. A módosítások nyomán a nemzetiségekről szóló törvénynek megfelelően kialakításra került a hivatalvezető-helyettesi tisztség is, melynek deklarált célja egyrészt, hogy a hivatalvezető leterheltsége csökkenjen, másrészt segítse a hivatal munkáját - nem utolsósorban az Állami Számvevőszéki jelentésben foglaltaknak megfelelően - a jogszabályi előírásoknak megfelelően végezni. Az SZMSZ módosítása nyomán meg lett teremtve a lehetősége, hogy a belső ellenőri és belső ellenőrzési vezetői feladatokat - melyre a hivatal nem rendelkezett kapacitással - ezután külső szolgáltató láthassa el, megbízási szerződés keretében. A belső ellenőrzés megerősítése nagymértékben segítheti a törvényi megfelelésség biztosítását a belső szabályozási és ügyviteli területeken, javíthatja az önkormányzat és hivatal működésének átláthatóságát. Sor került az OLŐ Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítására is, hogy az igazodjon, a már említett változásokhoz.

A Közgyűlés foglalkozott a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola vezetésének ügyével is, hogy az igazgató megbízásával kapcsolatos egyetértési jogot gyakorló EMMI átiratában foglaltaknak megfelelően kerüljön sor a vezetői megbízásra. Az iskola vezetőjének személyében változás nem történt, a tisztelet továbbra is Lang Anna tölti be - akit a közgyűlés tagjai ismét biztosítottak támogatásukról -, a változás a megbízás jogcímében állt be.

A tavalyi évre tervezett közbeszerzés lefolytatása az Állomás utcai színház tetőcseréjére meghíúsult - a meghívásos eljárásban érvényes ajánlat nem érkezett -, így döntöttek a képviselők annak eredménytelenné nyilvánításáról és új közbeszerzési eljárás kiírásáról. Az EMMI-vel folytatott tárgyalás eredményeként a tetőcserét érintő támogatás 2016. július 31-ig használható fel.

Az ülés második felében az elnök felhatalmazást kapott a közgyűléstől, hogy tárgyalásokat folytasson a magyar és lengyel állami szervekkel a Bp. XIV. kerület Stefánia 65. szám alatti ingatlan - korábban a Lengyel Kereskedelmi Képviselőnek adott helyet - vonatkozásában. Döntöttek a képviselők a „Magyarországi Lengyelekért Ifjúsági Díj” megalapításáról, kinyilvánítottan azzal a céllal, hogy az ifjúság, a fiatalok nagyobb figyelmet, szerepet kaphassanak a közösség életében. A díj odaítélésének szempontrendszere a következő közgyűlésig kerül kidolgozásra. A 2016. évi bizottsági és intézményi munkaterv elfogadására a tervekkel ellentétben nem került sor, mert az a bizottságok részéről további tárgyalásokat igényel.

A 2015-ös maradvány pénzekkel kapcsolatban Lapis Balázs hivatalvezető tájékoztatta a képviselőket, hogy jelentős változás állt be annak kapcsán, hogy az országos önkormányzatok támogatása a költségvetésben átkerült az országgyűlési fejezetből, a minisztériumi fejezetek közé. A tavalyi pénzeket idén így 2016. május 31-ig lehet felhasználni, ebből kerülnek beszerzésre a képviselők munkáját segítő laptopok, a bizottsági szoba és a tárgyaló berendezése, hangosító berendezéssel együtt. Három kiadvány megjelentetésének támogatásáról is döntöttek a képviselők. 400-400 ezer forint támogatás jutott ifj. Buskó András és Konrad Sutarski és 200 ezer forint Bali István kiadványára.

A közgyűlés befejezésekor dr. Csúcs Lászlóné lengyel szószóló asszony adott tájékoztatást tevékenységéről a képviselők részére.

A közgyűlés üléséről készült hivatalos jegyzőkönyv megtekinthető a www.lengyelonkormanyzat.hu oldalon.

dr. Borhi Zoltán

Megnyílt a Lengyelek Kőbányán című kiállítás a Lengyel Házban

Roman Kowalski, Lengyelország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete nyitotta meg a Lengyelek Kőbányán című kiállítást a Lengyel Házban február 28-án, a déli szentmisét követően.

Számosan eljöttek a rendezvényre, köztük dr Rónayné Slába Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, Krzysztof Grzelak atya, a Lengyel Perszonális Plébánia plébánosa.

A nagyszámú közönséget Molnárné Sagun Mónika, a Lengyel Közművelődési Központ elnöke köszöntötte, majd Roman Kowalski nyitotta meg a kiállítást. Örült, hogy a kiállítás ilyen szép formában jelent meg, beszélt a

Kőbányán élő lengyel családokról, az itt lévő intézményekről – a Lengyel

Templomról, a Lengyel Házzal, a Lengyel Iskoláról, a Múzeumról, az önkormányzati hivatalról, amelyek mind fontos részei az itt élő lengyel életének. Ezután Maciej Józefowicz atya tartott rövid történelmi bevezetőt. A közönség soraiban pedig Molnárné Edyta asszony foglalt helyet, aki saját szavaival, saját élményeit osztotta meg a hallgatókkal a kőbányai lengyel közösség életéről.

A kiállítás kétnyelvű, lengyel és magyar szöveggel ellátott és korabeli fotókkal illusztrált plakátjai remek áttekintést nyújtanak a kőbányai lengyel életéről, egészen a kezdetektől fogva. Nyomon követhetjük a kőbányai letelepedés éveit, a lengyel templom felépítését, az idős lengyeleket gondozó otthon létrehozását, a megélénkült közösségi életet, a kőbányai lengyel szervezetek sorát. Majd következett a második világháború korszaka, a Magyarországra befogadott lengyel menekültek érkezése, akiket a kőbányai lengyel családok és Wincenty Danek atya is segítettek.

Az eseményt a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete és a Lengyel Perszonális Plébánia szervezte.

Ijjas Anna, fot. IA

Lengyel Szalon

Előadás Helena Modrzejewska-Modrzejewskáról az Óbudai Társaskörben

Helena Modrzejewska-Modrzejewskáról, a 19. század egyik legnagyobb lengyel színésznőjéről tartottak nagy sikerű és teltházas előadást az Óbudai Társaskörben február 17-én este 7 órakor. A

Modrzejewska életét röviden bemutató produkció színvonalas előadója Trojan Tünde színésznő volt, akit Szilasi Alex zongoraművész kísért zongorán.

Folytatódik tehát a két kiváló művész együttműködése az Óbudai Társaskörben, hiszen itt már többször is láthatta őket együtt a közönség.

Az előadás az Óbuda-Békásmegyér Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat jóvoltából kerül megrendezésre, akinek elnöke, Wesolowski Korina, elkötelezett híve a polgári értékrend és kultúra képviseletének.

Helena Modrzejewska kiváló és ünnepeelt lengyel színésznő volt Lengyelországban, majd később bejárta Európát és Amerikát, hosszú évekig távol élt hazájától, de szívében mindig megmaradt lengyelnek. Számos Shakespeare-darabban játszott, amelyek sajátos és egyéni előadásmódjában nagy hatást gyakoroltak a közönségre. Külföldön Juliusz Słowackit, a 19. századi nagy lengyel költőt és drámaíró népszerűsítette. Még idősebb korában is aktívan szerepelt. Halála után hamvait Lengyelországba vitték és a krakkói Rakowicki-temetőben helyezték örök nyugalomra. Nevét a krakkói Régi Nemzeti Színház viseli - Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie.

Színház viseli - Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie.

Ijjas Anna, fot. IA

Dzień Franciszka II Rakoczego w Regéc

13 lutego 2016 roku członkowie Komisji d/s Kultury, Młodzieży i Sportu Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego, przyjmując zaproszenie Polskiego Stowarzyszenia Gospodarczego i Kulturalnego z Nyíregyháza, wzięli udział w Dniu Franciszka II Rakoczego, zorganizowanego w miejscowości Regéc, znajdującej się w województwie Borsod – Abaúj – Zemplén. Właśnie na znajdującym się tu zamku Franciszek II Rakoczy spędził lata swojego dzieciństwa. W późniejszych latach car Piotr I nosił się z zamiarem koronowania księcia Franciszka II na króla Polski. Polską koronę zaoferował mu w 1707 roku, a w zamian oczekiwał od niego pośrednictwa na dworze francuskim w sprawie zawarcia pokoju między Rosją i Szwecją. Car i Rakoczy we wrześniu 1707 roku w Warszawie zawarli przymierze, które jednak po kilku tygodniach stało się nieaktualne. O tych faktach historycznych wspominał Ferenc Bakos, burmistrz miejscowości Regéc, który w dużym stopniu przyczynił się do odrestaurowania starego zamku. Zgodnie z jego słowami, w okolicach Regéc znajduje się wiele miejsc związanych z polską historią.

Leżące w pobliżu Regéc miejscowości Óhuta, Háromhuta i Újhuta – tak jak to widać na podstawie ich nazw – zostały założone w 1698 roku przez Polaków, produkujących tu szkło. Tamás Hutik (mający polskie pochodzenie) oraz jego współpracownicy przenieśli się tu ze Zboru. Dzisiejsi mieszkańcy tych miejscowości to głównie potomkowie polskich założycieli huty szkła.

Duszą uroczystości w Regéc był Zsolt Németh, przewodniczący Stowarzyszenia, który zorganizował niezwykle atrakcyjny program. Obejrzelismy zamek, a także muzeum Rakoczego. Przy smacznej kolacji rozmawialiśmy o polskich programach, które można by w przyszłości zrealizować. Uroczystości zakończyły się drugiego dnia mszą świętą.

Co prawda Regéc posiada tylko 68 mieszkańców, bardzo miło było widzieć, jak ważna jest dla nich wspólna przeszłość.

Ewa Modrzejewska

„II. Rákóczi Ferenc emléknep” Regécen

Egyesületünk a soron következő rendezvényét a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Regéc településen szervezte meg, ahol II. Rákóczi Ferenc gyermekkori éveit töltötte a regéci várban. Tettük ezt több okból kifolyólag is. Bakos Ferenc a település polgármestere részletesen elmesélte nekünk, hogy II. Rákóczi Ferencet I. Péter orosz cár Lengyelország királyává akarta koronázni, így mi ezt szeretnénk a későbbiekben közös rendezvényekkel népszerűsíteni a Magyarországon élő lengyelség és a magyarság körében is!

„A kevésbé közismert tény az is, hogy komoly esély volt rá, hogy II. Rákóczi Ferenc magyar fejedelem, a legendás szabadságharc vezéralakja elfoglalhassa a lengyel trónt. I. Péter orosz cár azt szerette volna, ha II. Rákóczi Ferenc lesz a lengyel trónörökosa.” forrás: mult-kor.hu

„1707 tavaszán a cár fel is ajánlotta a fejedelemnek a lengyel koronát. A királysáért cserébe azt kívánta, hogy Rákóczi a francia udvarnál járjon közbe a svéd-orosz béke megteremtésének érdekében. A cár és a fejedelem 1707 szeptemberében Varsóban szövetséget is kötött. A szerződés azonban néhány héten belül

aktualitását veszítette; így elmaradt Rákóczi lengyel királlyá koronázása.” forrás: mult-kor.hu

Másodsorban, pedig mert a közeli Óhuta, Háromhuta és Újhuta települések a nevükből adódóan betelepült lengyel üveggyártók által alapították meg 1698. február 28-án. „Az üvegghuta bérloje a lengyel származású Hutnik Tamás és munkásai Zboróról települtek át Regécére. A nevekből arra lehet következtetni, hogy a Huták mai lakói nagyrészt az akkor idetelepülő többnyire lengyel származású üvegfúvók leszármazottai.” forrás: háromhuta.hu

A rendezvény kulturális programmal kezdődött, a zord időjárásra való tekintet nélkül megtekintettük a felújítás alatt álló és idén nyárra befejeződő regéci várat, majd egyenlőre még csak kívülről a II. Rákóczi Ferenc emlékházat.

Majd ezt követően egy gasztronómiai program vette kezdetét, a hely szellemé miatt egy vaddisznó pörkölt került elkészítésre bakonyiasan, az ize mennyei lett!

A vacsoraalkészültét követően pedig azt közösen fogyasztottuk el, ahol a meghívottak között volt Bakos Ferenc Regéc település polgármestere és a Dunaújvárosi Lengyel Önkormányzat elnöke – Ewa Modrzejewska.

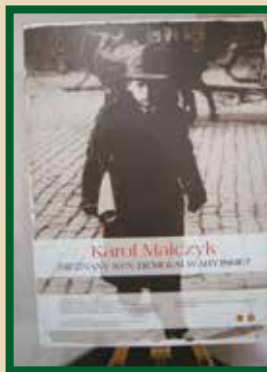
A rendezvény másnap reggel egy helyi római katolikus szent misével záródott, aztán a közösen megrendezni kívánt ünnepségünk és a közeli vízszelátás reményében minden jót kívánva elköszöntünk egymástól!

Németh Zsolt
Elnök

„KAROL MALCZYK – Nieznany Syn Ziemi Kalwaryjskiej” -

to tytuł wystawy zorganizowanej przez Polski Ośrodek Kulturalno – Oświatowy oraz Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha. Otwarcie wystawy odbyło się w Domu Polskim w Budapeszcie 6 marca 2016 r. Jest to kolejne, już czwarte miejsce, gdzie prezentowana jest twórczość pochodzącego z Barwałdu Średniego artysty malarza Karola Malczyka, absolwenta krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. W spotkaniu wzięła udział delegacja z Kalwarii Zebrzydowskiej: ks. Wiesław Cygan, proboszcz parafii p.w. św. Józefa, Marta Hordziej, kurator wystawy, Łukasz Dziedzic reprezentujący Centrum Kultury, dziennikarz, autor graficznej prezentacji wystawy, Bernadeta Kałęba – Żołnierz, dyrektor szkoły w Barwałdzie Średnim, autorka folderu poświęconego artyście, Małgorzata Malciak i Andrzej Pawlus z grupy Współpracy Międzynarodowej przy Urzędzie Miasta.

Pierwszą wielką pracą malarską Karola Malczyka jest wykonana jeszcze przed wojną polichromia w kościele św. Józefa w Kalwarii Zebrzydowskiej. Niestety wybuch II wojny światowej przerwał jego działalność artystyczną w Polsce. Jesienią 1939 r. wraz z uchodźcami polskimi, cywilami i wojskowymi, znalazł się

na terenie Węgier. Tutaj Karol wraz z żoną, Miladą, stworzyli polichromię w kościołach węgierskich w Mád, Kiskőrös, Kiskunhalas, Kiskunmajsa oraz w Budapeszcie w Kościele Polskim. W 1949 roku rodzina Malczyków z małym synem, Zdzisławem, emigrowała do Kanady, a później do USA. Podjęcie decyzji o emigracji było wynikiem niekorzystnej sytuacji politycznej i realnej groźby aresztowania Malczyków za działalność konspiracyjną w czasie wojny. W Ameryce powstały kolejne jego prace przy dekoracji kościołów, oparte na doświadczeniu zdobytym na Węgrzech. Malarstwo Karola Malczyka w Kościele Polskim w Budapeszcie ma kontekst historyczny polsko-węgierski. Herby Polski i Węgier podtrzymywane są przez anioły i nawiązują do wielowiekowej tradycji przyjaźni tych dwóch narodów.

Wystawa pokazuje fragmenty malarstwa ściennego Karola Malczyka z każdego kościoła. Artysta nie pozostawił wielu obrazów na płótnie, jego twórczość to ściany świątyń. Zdjęcia do wystawy wykonane zostały w czasie jednego z wyjazdów śladami artysty po Węgrzech wraz z odkrywcą i znawcą historii Kościoła Polskiego w Budapeszcie, ks. Maciejem Józefowiczem. W 1989 roku przybył do pracy do stolicy Węgier jako pierwszy polski kapłan po 1949 roku. Przy porządkowaniu kościoła odnalazł umowę z 1947 roku na pomalowanie kościoła. W 2008 r. ks. Maciej wraz z Grzegorzem Łubczykiem, byłym ambasadorem Polski na Węgrzech, stworzyli film dokumentalny pt. „Anioły Karola Malczyka”. Na liście sponsorów powstania tej wystawy jest Urząd Miasta Kalwaria Zebrzydowska oraz Samorząd Narodowości Polskiej w Gödöllő.

W Słowniku Artystów Polskich o Karolu Malczyku znajdują się dosłownie trzy zdania. O tym, że jest autorem polichromii w kalwaryjskim kościele nie wiedzieli również przez dziesiątki lat parafianie i mieszkańcy miasta. Dlatego wystawa po raz pierwszy pokazana została właśnie w Kalwarii Zebrzydowskiej wokół kościoła w lipcu 2015 r., następnie wokół drewnianego, zabytkowego kościoła w Barwałdzie Średnim, gdzie w 1907 r. urodził się artysta. W październiku 2015 r., w dniu Święta Narodowego Węgier, wystawa otwarta została w Konsulacie Generalnym Węgier w Krakowie. Na to spotkanie przybył z USA syn artysty, Zdzisław Malczyk, aby wraz z żoną i amerykańskimi przyjaciółmi wyruszyć szlakiem twórczości swojego ojca w Polsce i na Węgrzech. Była to jego pierwsza w życiu, bardzo sentymalna i wzruszająca, wizyta w tych krajach.

Wystawa w Budapeszcie nie jest ostatnią prezentacją życia i twórczości Karola Malczyka. Następnymi miejscami ekspozycji będą miasta na Węgrzech, gdzie znajdują się kościoły, w których możemy podziwiać polichromie wykonane przez artystę, aby i węgierscy mieszkańcy mogli poznać się z dorobkiem artystycznym polskiego malarza. Jak napisał Grzegorz Łubczyk w „Pamięci III”: „żaden z Polaków, zwłaszcza ludzi sztuki, kultury, którzy po 17 września 1939 roku wśród dziesiątek tysięcy uchodźców znaleźli się w tym przyjaznym nam kraju, nie powiedział Węgrom DZIEKUJĘ, tak jak uczynił to artysta malarz Karol Malczyk i jego żona Milada.”

Marta Hordziej, fot. M. Hordziej

Katedra Wawelska w Domu Polskim oraz Dzień Babci i Dziadka

24 stycznia br. w Domu Polskim otworzyliśmy wystawę fotograficzną o Katedrze Wawelskiej, której historia doskonale wpisuje się w polsko - węgierskie dzieje i początki chrześcijaństwa polskiego.

Fundatorem jest był samorząd polski XVI dzielnicy Budapesztu, a pomysłodawcą Małgorzata Soboltyński - przewodnicząca. Wystawę otworzył historyk z Krakowa - Piotr Stefaniak, który przybliżył historię katedry. Oto niektóre fragmenty jego wystąpienia: „Katedra to nekropolia polskich królów i główna świątynia narodu polskiego. Obecna katedra jest trzecią w tym miejscu. Już w 1000 roku wzniesiono wczesnoromański kościół. Jednak w XII w. książę Władysław Herman ożeniony z Judytą, wdową po królu węgierskim, zbudował nową romańską bazylikę z czterema wieżami. Po niej pozostała słynna krypta św. Leonarda. Od połowy XIV w. zaczęto w niej chować zmarłych polskich monarchów, pierwszym był Władysław Łokietek, którego teściową była córka króla Beli IV, bł. Jolanta, a córką słynna królowa Węgier Elżbieta, żona Karola Roberta. Także tutaj spoczęła córka króla Ludwika Wielkiego - Jadwiga Andegawenka, której piękny cenotaf marmurowy jest ozdobą katedry. W następnych pokoleniach katedra wzbogaciła się o perły renesansu: kaplicę Zygmuntofską i największy z polskich dzwonów - Dzwon Zygmunta. Wtedy też w podziemiach katedry spoczął rodowity Węgier, król Polski, Stefan Batory. Przez tysiąc lat Katedra Wawelska pozostaje kwintesencją polskości i splendoru naszego narodu, na każdym też kroku odnajdujemy również ślady polsko-węgierskiego trwania w sercu Europy.” Dziękujemy Piotrowi Stefaniakowi i Małgorzacie Soboltyńskiej za przybliżenie nam "polskiej perły" z Krakowa.

Po otwarciu wystawy Sonia Mészáros (9 lat) zadeklamowała wiersz z okazji Dnia Babci i Dziadka, a ks. proboszcz Krzysztof Grzelak złożył wszystkim życzenia. Babcie i dziadkowie obdarowani zostali kwiatami.

Monika Molnárné Sagun

Rekolekcje w Polskiej Parafii

„Miłosierni, jak Ojciec” pod takim hasłem 4 marca 2016 r. rozpoczęły się w Kościele Polskim w Budapeszcie rekolekcje wielkopostne. Miłosierdzie Boże – w teologii chrześcijańskiej największy z przymiotów Boga, polegający na bezgranicznej dobroci dla ludzi potrzebujących – przede wszystkim dla grzeszników, którym Jezus chce wszystko wybaczyć.

Rekolekcje prowadził ks. Rafał Jerzy Sorkowicz SChr., na co dzień posługujący w Parafii św. Piotra i Pawła w Ziębicach.

Patronem naszych rekolekcji był św. Rafał Kalinowski, karmelita bosy, którego relikwie towarzyszyły nam przez cały czas trwania rekolekcji. To bardzo ciekawa postać, najpierw był inżynierem, oficerem carskiego wojska w stopniu porucznika, powstańcem styczniowym, skazanym na karę śmierci zamienioną na zsyłkę na Sybir, nauczycielem i wychowawcą. Do zakonu wstąpił mając 42 lata. Zmarł w 1907 r. w Wadowicach. Papież Jan Paweł II kanonizował go w 1991 r. w Rzymie. Św. Rafał Kalinowski był przekonany o równości kobiety i mężczyzny, uważał kobiety za istoty rozsądniejsze od mężczyzn i sądził, że ich obecność wpływa na mężczyzn uszlachetniająco.

Wiele godzin spędzał w konfesjonale - nazywano go "ofiara konfesjonu". Miał niezwykle dar jednania grzeszników z Bogiem i przywracania spokoju sumienia ludziom dręczonym przez lęk i niepewność. Przeżyty w młodości kryzys wiary (gdy przez ponad 10 lat żył bez sakramentów) ułatwiał mu zrozumienie błędnych i zbuntowanych przeciwko Bogu. Nikogo nie potępiał, ale starał się pomagać. Zawsze skupiony, zjednoczony z Bogiem, był człowiekiem modlitwy, posłusznym regułom zakonnym, gotowym do wyrzeczeń, postów i umartwień. Jego relikwie spoczywają w kościele karmelitów w Czernej. Za życia i po śmierci cieszył się wielką sławą świętości. Bez reszty oddany Bogu, umiał miłować Go w drugim człowieku. Potrafił zachować szacunek dla człowieka i jego godności nawet tam, gdzie panowała pogarda. Dlatego uważany jest za patrona Sybiraków, ale również emigrantów, czyli też nas mieszkających na ziemi węgierskiej.

Każde rekolekcje mają za cel oderwać nas od codzienności, aby choć parę godzin odetchnąć od problemów tego świata i pomodlić się za tych, których nosimy w naszym sercu. Myślę, że tym razem było to naszym udziałem.

Małgorzata Soboltyński

"Polacy na Kőbányi"

W Domu Polskim 28 lutego 2016 r. została otwarta wystawa „Polacy na Kőbányi”, poprzedziła ją Msza św., która była odprawiona w Kościele Polskim jako dziękczynienie i prośba o wieczną szczęśliwość dla tych, którzy tworzyli na Kőbányi zręby naszej wspólnoty parafialnej.

Jest to szczególna wystawa, która sięga do naszych korzeni, obrazuje początki tworzenia się właśnie tej wspólnoty parafialnej, której częścią jesteśmy obecnie my, kultywujący, już całkiem na innych zasadach, tradycje przod-

ków, ale cel jest zawsze taki sam. Propagowanie kultury polskiej i umożliwienie uczestnictwa w nabożeństwach w języku ojczystym Polakom, którzy się tu osiedlili z różnych względów, jak i pokazanie naszej kultury braciom Węgrom. Na przełomie XIX i XX w. w Budapeszcie i na jego przedmieściach, między innymi na Kőbányi, pracowało około 30 tys. Polaków. Byli to głównie robotnicy niewykwalifikowani, którzy przybyli z biednej Galicji. Obecnie w naszej wspólnocie żyje jeszcze parę osób, potomków pierwszych emigrantów przybyłych tu na Kőbányę: Pani Julianna Koziorowska z domu Miernicka, Edyta Molnár z domu Gliszczyńska, Magda Elekes z domu Lipień. Był to okres bardzo trudny dla Polski, która była w niewoli, ale Polacy w Budapeszcie, jak wszyscy Polacy na świecie, potrafili się odnaleźć mimo trudności językowych. Schemat był zawsze ten sam. Pierwszą rzeczą, jaką organizowali Polacy, gdziekolwiek się znaleźli, mimo że ciężko pracowali i żyli bardzo skromnie, była budowa mniejszego lub większego kościoła, wokół którego gromadzili się i mogli kultywować tradycję, język polski i przede wszystkim wiarę przodków. Możliwość realizacji tych oczekiwań pojawiła się wraz z przyjazdem do Budapesztu ks. abpa Józefa Bilczewskiego, ówczesnego Metropolity Lwowskiego, dziś już zaliczonego w szeregi Świętych Kościoła. Jego inicjatywą było przysłanie polskiego księdza, który objąłby troską duszpasterską kolonię polską i wybudował kościół. Jesienią 1908 r. przybył do Budapesztu ks. Wincenty Danek, aby wypełnić powierzoną mu misję.

Wystawa składa się z 5 paneli, które obrazują 5 najważniejszych etapów rozwoju kolonii polskiej: „Tak się zaczęło - Kościół Polski - Schronisko Polskie - Życie społeczne - Lata wojny”. Pomysłodawcą wystawy była Monika Molnárné Sagun, prezes Stowarzyszenia Katoików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha, konsultantem historycznym był ks. Maciej Józefowicz, a szatę graficzną opracował Krzysztof Ducki. Wystawę otworzył Pan Roman Kowalski Ambasador RP w Budapeszcie. Trzeba zaznaczyć, że polscy dyplomaci zawsze interesowali się i pomagali wspólnocie polskiej na Kőbányi, na każdym etapie jej rozwoju. Na wystawie został zaprezentowany również jeden z odnowionych sztandarów Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej. Format paneli wystawy jest bardzo interesujący, każde następne pokolenie może dodać swoją własną historię. Na jesieni planujemy dalszy ciąg wystawy, która będzie poświęcona harcerstwu polskiemu, jak również pokażemy jego odnowiony sztandar. Wystawa powstała dzięki pomocy finansowej z funduszy polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej oraz z węgierskiego Narodowego Funduszu Współpracy.

Małgorzata Soboltyński, fot. M. Soboltyński

Warszawska promocja PAMIĘCI III / EMLÉKEZÉS III. UCHODŹCZA TRYLOGIA

„Wykonali benedyktyńską pracę! W III tomie ilustrowanej historii uchodźstwa polskiego na Węgrzech w latach 1939-1946 >Pamięć III< Krystyny i Grzegorza Łubczyków znalazło się wiele nieznanych dotąd faktów i ponad 500 niepublikowanych zdjęć z dziejów polsko-węgierskiego braterstwa czasu wojny” - napisał warszawski tygodnik „IDZIEMY” po pierwszej prezentacji albumu w Ambasadzie Węgier w Warszawie w dniu 18 lutego br.

W uroczystej promocji, zorganizowanej przez Ambasadora Ivána Gyurcsika oraz UDSKIOR i wydawcę Oficynę Wydawniczą RYTM, udział wzięli uchodźcy z rodzinami oraz krzewiciele przyjaźni z Węgrami z wielu miast: Krakowa, Wrocławia, Katowic, Kielc, Trzebnicy, Wieliczki, Piotrkowa Tryb., Zgierza, Łodzi, Krosna, Poznania, Godowa, Koszęcina, Podkowie Leśnej i oczywiście, z Warszawy. Jednym z wyjątkowych gości była Mirosława Nastrożna, której ojcem chrzestnym jest... Henryk Sławik, główny opiekun uchodźców cywilnych, bohater ważnego rozdziału w albumie. Dziękując licznie przybyłym sponsorom i osobom, które przyczyniły się do wydania III tomu, autorzy i wydawca wręczyli egzemplarze PAMIĘCI III. Tak samo zostaną uhonorowani następujący sponsorzy instytucjonalni i indywidualni z Węgier podczas promocji albumu w Budapeszcie: Ministerstwo Honwedów, Ambasada RP, Instytut Polski, Miasto Nagykanizsa, OSP na Węgrzech i SSP Budapest, Buklin Kft., Stowarzyszenie „Św. Wojciecha” oraz Władysława i Béla Rege, Alicja Nagy i rodzina Vajszów.

Na ręce p.o. Szefa UDSKIOR – Jana J. Kasprzyka specjalne podziękowania wyrażono głównemu sponsorowi wszystkich trzech tomów tj. kierowanemu obecnie przezeń Urzędowi i jego poprzednim szefom – Januszowi Krupskiemu, ofierze katastrofy smoleńskiej i dr. Janowi St. Ciechanowskiemu, pod którego honorowym imiennym patronatem ukazała PAMIĘĆ III. Na odrębne wyrazy wdzięczności od autorów zasłużył też Kazimierz Kardynał Nycz, wspierający tę uchodźczą trylogię od momentu ukazania się pierwszej PAMIĘCI w 2008 roku. Metropolita warszawski nie omieszkał publicznie wyznać, że 90 procent swej wiedzy o fenomenie polskiego uchodźstwa na Węgrzech zaczerpnął z tych albumów.

Promocję wypełniły wspomnienia, refleksje i wzruszające podziękowania. Jeden z jej uczestników, Tadeusz Selbirak, boglarczyk, powiedział: „My, już nieliczni byli uchodźcy, z prawdziwą radością witamy trzeci tom PAMIĘCI, podobnie jak cieszyliśmy się z dwóch poprzednich. Nie tylko dlatego, że przypominają nam tamte czasy, a w moim przypadku beztroskie dzieciństwo i szkołę w Balatonboglar. Najważniejsze, że albumy bardzo wiernie oddają ówczesną rzeczywistość i wyrażają wdzięczność Węgrom, którzy, mimo zagrożeń, z niezwykłą odwagą i serdecznością udzielili nam schronienia. Wszystkie trzy części PAMIĘCI państwa Krystyny i Grzegorza Łubczyków już zawsze będą przypominały następnym pokoleniom, że był taki czas, gdy nasza Ojczyzna była w potrzebie i jak wobec nas, Polaków, wtedy zachowali się Węgrzy. Bratankowie zasłużyli na naszą dożgonną pamięć, a Autorzy albumów na wielkie Bóg zapłać!”

Z kolei „Nasz Dziennik” w obszernej publikacji, zatytułowanej „Węgierskie tropy Katyń” – nawiązując do rozdziału, ukazującego zbrodnię katyńską z węgierskiej perspektywy 1943 roku – m.in. napisał: „Fascynujące losy polskich uchodźców wojennych na Węgrzech przedstawia wydany albumowo >PAMIĘĆ III< Krystyny i Grzegorza Łubczyków. Ukazała się w czasie, gdy cała Europa mówi o uchodźcach, a Węgrzy są niesprawiedliwie oceniani o brak wrażliwości na losy ofiar wojny”.

Podczas trwającej kilka godzin promocji wiersze uchodźczych poetów, które znalazły się w albumie, czytał Olgierd Łukaszewicz, prezes ZASP-u, a które na węgierski z sercem przełożył Géza Cséby. Moc zasłużonych podziękowań od Autorów i pochwął od uczestników warszawskiej promocji zebrał dobrze znany Czytelnikom „PW” Krzysztof Ducki za szatę graficzną i doskonałą jakość albumowych zdjęć, nad którymi z wielkim oddaniem pracował kilka miesięcy. Spośród osób, które również mają swój znaczący wkład w zawartość PAMIĘCI III / EMLÉKEZÉS III. należy wymienić Pétera Józse (przekład na węgierski) i Dominikę Łubczyk (przekład na polski) oraz Endre László Vargę (konsultacja naukowa).

Krystyna i Grzegorz Łubczykowie po dziesięciu latach pracy nad albumami w słowie autorskim w PAMIĘCI III m.in. napisali: „Nasza wędrówka śladami polskich uchodźców dobiegła końca. Była poruszająca i pouczająca. Historia, którą przedstawiliśmy, zawiera uniwersalne przesłanie o ludzkiej solidarności w obliczu zagrożenia, o honorze i odwadze, o wartości nadrzednym wartościom. Będzie ono aktualne dopóty, dopóki toczyć się będą wojny. Mamy nadzieję, że ten chlubny epizod w dziejach obu narodów w końcu znajdzie należne mu miejsce na kartach historii Polski”.

Czekamy więc na promocję PAMIĘCI III / EMLÉKEZÉS III. w Budapeszcie.

red., fot. J. Barcz

Dzień Kobiet w XVIII dzielnicy Budapesztu

6 marca w niedzielne popołudnie w XVIII dzielnicy Budapesztu tamtejszy Samorząd Narodowości Polskiej zaprosił wszystkie Panie na wspólne świętowanie Dnia Kobiet. Przywitała nas tam wybitnie utalentowana młodzież ze Stowarzyszenia Muzycznego Chopin z Sońnicowic razem z prezesem Stowarzyszenia panią Mirosławą Sander. Zasłużonymi i gromkimi brawami nagrodziliśmy ich wspaniały występ, który był niezwykle wzruszający. Po zakończeniu młodzież wręczyła wszystkim przybyłym Paniom kolorowe kwiaty doniczkowe. Następnie zaproszono nas na bogaty poczęstunek, gdzie czekały suto zastawione szwedzkie stoły, a na nich dania na zimno i gorąco. Szczególnie smaczny był domowe żurek. Nie brakowało też napojów i wina. Dziękujemy za tak serdeczne przyjęcie i gościnność, której możemy zaznać w XVIII dzielnicy nie tylko w dniu naszego Święta, ale także przy różnych innych okazjach.

Wdzięczna polonijna rodaczka Maryla Filó

il. Z. Danka

Polski Zespół Młodzieżowy z Veszprém obchodzi swoje 5. urodziny

19 lutego popołudniu w jednej z sal Zespołu Szkół Katolickich w Veszprém zebrali się członkowie naszego zespołu, by radośnie świętować 5-lecie jego działalności.

Mimo iż 5 lat to niezbyt dużo, mieliśmy jednak powody do dumy z naszych osiągnięć i cieszyliśmy się z nawiązanych w zespole przyjaźni.

W trakcie popołudniowego spotkania, ku radości wszystkich członków, zaśpiewaliśmy nasze super szlagiery: „Sokoły”, „Jak dobrze nam zdobywać góry”, „Płonie ognisko i szumią knieje” czy „Przybyli ułani pod okienko”. Z radością i wzruszeniem oglądaliśmy dawne nagrania i zdjęcia, a wspomnieniom nie było końca.

W ciągu minionych 5 lat nasz zespół z wielkim entuzjazmem próbował zaspokoić zapotrzebowanie polonijnej mniejszości, mieszkającej na terenie komitatu Veszprém i węgierskich stowarzyszeń kulturalnych regionu na występy w języku polskim z różnych okazji.

Od czasu powstania zespół obecny był na wszystkich polonijnych wigiliach, kilkakrotnie na organizowanych w Veszprém Dniach Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, na miejskich uroczystościach, takich jak Dni Gizelli (patronki Veszprém) i Pachnący Advent, Dniach Narodowościowych, a w ramach międzyszkolnej wymiany polsko-węgierskiej również w Krakowie.

Wielkim przeżyciem był dla członków zespołu wspólny koncert ze słynną węgierską grupą rockową Hungarica i zaśpiewanie wraz z nią polskiej piosenki „Rozkwitały pąki białych róż”.

Dużym uznaniem dla zespołu było również to, że słuchający go rodzice polskich uczniów z Krakowa nie chcieli uwierzyć, że polskie piosenki śpiewają obcokrajowcy.

Faktem jest bowiem, że członkami zespołu jest teraz tylko młodzież węgierska, którą łączy sympatia i zainteresowanie Polską i Polakami oraz radość z możliwości poznania języka polskiego i śpiewania polskich piosenek.

Jako mieszkająca w komitacie Veszprém Polonuska prowadząca zespół cieszę się widząc, jak przyjaźń polsko – węgierska żyje w tych młodych ludziach, choć w obecnych czasach manifestuje się nie we wspólnej walce, ale w pieśniach śpiewanych z głębi serca.

Renata Winerowicz-Papp, fot. P. Vámosi

Veszprémi lengyel ifjúsági zenekar 5 éves

Február 19-én délután a Padányi Katolikus Iskola egyik osztálytermében nagy örömmel ünnepeltük a lengyel zenekarunk 5. évfordulóját.

Bár az 5 év nem tűnik soknak, mégis tudtunk büszkék lenni az elért eredményekre és örülni a zenekarban kötött barátságoknak.

A délután folyamán, mindenki örömeire újra és újra elénekeltük a régi slágereinket, megnéztük a régi felvételeinket és megosztottunk egymással olyan sok emléket.

Az 5 év alatt szorgalmasan és nagy örömmel kiszolgáltuk a Veszprém megyéhez tartozó lengyel közösségnek és különböző megyei kulturális egyesületeknek az igényeit a lengyel nyelvű szereplésre különböző rendezvényeken. Karácsonyi énekekkel ott voltunk minden lengyel karácsonyon, többször felléptünk a Lengyel-Magyar Barátság Napján, a Nemzetiségi Napokon, jelen voltunk a Gizella Napokon, az Illatos Adventen és a lengyel testvéri kapcsolat keretében Krakkóban is énekeltünk és zenéltünk.

Nagy élmény volt, mikor a kis zenekarunk a 2 éve Veszprémben megrendezett Lengyel-Magyar Barátság Napján a híres Hungarica

zenekar előzenekaraként léphetett fel és velük együtt előadhatott egy népszerű lengyel dalt.

Különösen nagy elismerésnek viszont az számított, amikor a zenekarunk felvételeit néző krakkói diákoknak a szülei nem akarták elhinni, hogy a lengyel dalokat külföldiek éneklék.

Pedig a zenekarban csak magyar diákok vannak, akiket összeköt a Lengyelország és a lengyel emberek iránti szimpátia és érdeklődés, és örülnek ennek a különleges élménynek, amit a lengyel nyelv megismerése és a lengyel dalok előadása nyújt.

Itt élő lengyelként és zenekari vezetőként jó megtapasztalni ezt és megbizonyosodni, hogy a lengyel-magyar barátság a mai fiatalokban is él, csak nem a közös harcban nyilvánul meg, hanem a teljes szívből énekelt dalokban.

Winerowicz-Papp Renáta, fot. Vámosi P.

A zenekar 5 éves működése alatt következő diákok voltak a tagjai:

Csonka Bence, Gágó Zsófia, Hornisch Mátyás, Hózlér Kristóf, Körmendi Klaudia, Kráml Kristóf, Matijevics Szofia, Németh Máté, Oláh Laura, Palásthy István, Pogasits Bernadett, Putz Dominika, Rózsavölgyi Patrícia, Somodi Csege, Schmidt Mihály, Vajda Ramóna, Vas Laura, Vági Gyula, Vida Bettina, Vida Katinka.

Spotkanie z polską literaturą w Polonii Novej

21 lutego w Stowarzyszeniu Polonia Nova zorganizowaliśmy pierwsze - z planowanego cyklu - spotkanie z polską literaturą, pt. „Literatura w czekoladzie”. Myślą przewodnią tego programu jest popularyzacja czytania, powrót do ulubionych lektur, obcowanie z bohaterami literackimi w

niekonwencjonalny sposób, na przykład poprzez ilustrowanie, inscenizowanie, konkursy. Pierwsze spotkanie było bardzo udane i pokazało, że kreatywność nie ma granic. Mamy nadzieję, że kolejne także zgromadzą wielu miłośników literatury.

A dlaczego czekolada? To proste: zarówno literatura, jak i czekolada dają wiele przyjemności i emocji. A połączone razem są po prostu najlepszym sposobem na relaks.

Małgorzata Takács

fot. wilk

Otwarcie wystawy w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum

23 lutego w siedzibie Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum odbyło się uroczyste otwarcie wystawy poświęconej Ernestowi Niżałowskiemu, niedawno zmarłemu zasłużonemu przedstawicielowi węgierskiej Polonii. Licznie przybyłych gości (w sumie ponad pięćdziesiąt osób) - m.in. przewodniczącą OSP Ewę Rónay, byłego dyrektora i założyciela Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii dr. Konrada Sutarskiego, dyrektor Szkoły Polskiej Annę Lang, radnych OSP i radnych poszczególnych SNP Budapesztu, a przede wszystkim członków rodziny E. Niżałowskiego, którzy przyczynili się do powstania wystawy - przywitał dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum Piotr Piętka. Razem z Józsefem Virághe, pracownikiem PIBiM i jednym z twórców wystawy, dyrektor przedstawił główne założenia wystawy i zapoznał przybyłych gości z projektem zarchiwizowania wspólnych polsko-węgierskich wspomnień z lat 1945-1989, który w tym roku ma być w PIBiM realizowany. Na wernisażu przybyli także przedstawiciele Legionu Wysockiego, którzy oddali hołd E. Niżałowskiemu. W czasie spotkania została przedstawiona książka poświęcona życiu E. Niżałowskiego autorstwa Endre Máté - pokłosie wielogodzinnych spotkań wspomnieniowych z zasłużonym Polonusem. Endre Máté opowiedział o pracy nad swoją książką i przybliżył postać E. Niżałowskiego. Następnie został wyświetlony film „Żołnierz Września”, a jeden z jego twórców - Ferenc Zajti - odpowiadał po projekcji na pytania publiczności. Przybyli zostali również zaproszeni na poczęstunek.

red. fot. ZN

GÁBOR ZSILLE NA ELTE

Z inicjatywy Stołecznego Samorządu Polskiego studenci polonistyki i slawistyki z ELTE spotkali się 24 lutego br. z niezwykle mocno zaangażowanym w krzewienie kultury i literatury polskiej poetą i tłumaczem Gáborem Zsille, który wygłosił nadzwyczaj interesujący wykład pt. „Polskie przygody Bálinta Balassiego”. Prelegent w porywający i plastyczny sposób przybliżył słuchaczom postać jednego z największych poetów węgierskiego renesansu, który trzykrotnie przebywał w Rzeczypospolitej, spędzając tam w sumie kilka lat, a pobyty te zaowocowały bogatym dorobkiem poetyckim. Słuchacze zapoznali się także z plastycznie zarysowanym tłem społeczno-historycznym owych czasów i z wieloma ówczesnymi ogniwami dzisiaj jakże już długiego łańcucha przyjaźni polsko - węgierskiej.

APOLKA, fot. AJN

Kjállítás és filmbemutató Niżałowski Ernő életéről

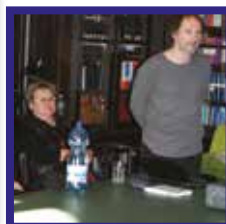
Február 23-án este hatkor kiállítás nyílt a kőbányai Lengyel Kutatóintézet és Múzeum épületében Ernest Niżałowski emlékére címmel. A rendezvényt Piotr Piętka, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum jelenlegi és Virág József egykori igazgatója közösen nyitották meg. Az eseményen a Wysocki Légió tagjai álltak díszőrséget. Ezt követően Máté Endre mutatta be röviden az Ernest Niżałowski életéről szóló kiadványt, majd Zajti Ferenc, a Szeptember katonája című film egyik készítője szólt néhány szót alkotásáról.

Ezután a Szeptember katonája című film vetítése következett, amely nem mellékesen 2015-ben a XV. Lakitelki Filmszemlén három díjat is elnyert – az Országgyűlés elnökének különdíját, az Echo Televízió különdíját és a Magyar Hírlap különdíját. A filmet Zajti Ferenc, Zajti Balázs és Zajti Gábor készítették.

Az eseményen jelen voltak Ernest Niżałowski unokája, Niżałowski Attila, dédunokái, Niżałowski Fanni és Dorottya, dr. Rónayné Slába Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, Konrad Sutarski író és még számos közeli rokon vagy barát, akik Ernő bácsit ismerték. Niżałowski Ernő 99 évet élt, Kőbányán született lengyel származású családban. A második világháború kitörésekor önként a lengyel hadseregbe jelentkezett, hogy hazájáért harcoljon, majd német fogságba esett és 16 hónapot töltött egy marienburgi foglytáborban, ahonnan megszökött és visszatért Magyarországra. Az 1939-ben Magyarországra menekült lengyeleket segítette id. Antall József és Baló Zoltán ezredes oldalán. Később hamis vádakkal elítélték, majd amnesztiával szabadult 1953-ban, nyugdíjba vonulásáig tolmásként dolgozott az Orion gyárban. Élete során több kitüntetéset kapott, a Lengyel Köztársaság Érdemrendjének Lovagkeresztjét és Tiszti Lovagkeresztjét is átvehette. 2004-ben visszakapta lengyel állampolgárságát, 2005-ben az Év Lengyele elismerést kapta. 2014. október 17-én hunyt el, lengyel katonai tiszteletadás mellett temették el az Újköztemetőben. A Szeptember katonája című filmben Niżałowski Ernő visszaemlékezései mellett megszólal még Grzegorz Lubczyk egykori magyarországi lengyel nagykövet és Kapronczay Károly történész. A kiállításon többek között az érdeklődők fényképeket, dokumentumokat és Niżałowski Ernő katonai egyenruháját tekinthetik meg.

A megnyitótó a Szeptember katonája egy újabb elismerést is magáénak mondhat: a Totál Plán III. Celldömölki Független Filmfesztivál dokumentumfilm kategóriájának különdíját kapta meg 2016. február 28-án.

Ijjas Anna, fot. ZN

DOKTORAT HONORIS CAUSA UL DLA PROF. DR. HAB. A. VISEGRADYEGO

Prof. dr hab. Antal Visegrady, który już od ponad 20 lat kieruje Zakładem Filozofii Prawa i Państwa na Uniwersytecie w Pécs, otrzymał Doktorat Honoris Causa Uniwersytetu Łódzkiego. W Pécs wykłada filozofię prawa i państwa, prawo porównawcze i kultury prawne oraz teoretyczne problemy Unii Europejskiej. Jego dorobek naukowy jest niezwykle bogaty: prof. Visegrady jest autorem dwunastu oryginalnych monografii książkowych, piętnastu podręczników oraz około 200 artykułów i rozdziałów w pracach zbiorowych. Bardzo istotne są również jego związki z Polską i polską nauką. W laudacji, którą wygłosił prof. Zbigniew Rau zostało zaakcentowane m.in. że „Profesor Visegrady wyraźnie podkreśla, iż w istocie traktuje siebie jako ucznia Profesora Jerzego Wróblewskiego, że poznawał nowoczesną teorię prawa poprzez Jego prace, że Jego koncepcje stanowiły niejednokrotnie bezpośrednie podstawy twierdzeń budowanych przez Profesora Visegradyego. (...)Związki Prof. Visegradyego z Łodzią są głównie naukowe, ale jego miłość do Polski i Polaków płynie z głębi serca.” Serdecznie gratulujemy prof. Visegradyemu tego ważnego wyróżnienia i życzymy dalszych sukcesów w pracy naukowej.

red.

Od lutego pełni Pan funkcję Dyrektora Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum w Budapeszcie (X dzielnica, ul. Állomás 10). Na czym polega według Pana specyfika instytucji, którą Pan prowadzi? Czym różni się ona od innych muzeów i placówek badawczych?

To pytanie ma właściwie dwie odpowiedzi. Bo z jednej strony instytucja ta nie powinna się różnić od innych muzeów – przecież mamy wystawę stałą, wystawy czasowe. Mamy zbiory i archiwum. Trzeba jednak pamiętać o tym, że to jedyne w swoim rodzaju muzeum węgierskiej Polonii, czyli nasze muzeum i nasze miejsce. Zbiory i archiwa są właściwie monote-matyczne – dotyczą przede wszystkim tego, co związane jest z szeroko pojmowaną polskością na Węgrzech, a także historycznych kontaktów naszych państw i narodów w ciągu wieków naszej historii. Jeśli zaś chodzi o działalność badawczą: teren naszej aktywności jest również zawężony. Kilka miesięcy temu Polski Samorząd Ogólnokrajowy wytyczył nam zadanie zajmowanie się historią, językiem i wszystkim tym, co ma związek z polską narodowością na Węgrzech. Bardzo specyficzne i pewnie rzadko spotykane są inne zadania, które Samorząd postawił przed nami. Otóż Instytut powinien promować polską kulturę na Węgrzech i węgierską w Polsce, organizować imprezy, współ-pracować z różnymi organizacjami społecznymi, naukowymi czy arty-stycznymi.

Jaka jest Pana wizja Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum? Czym powinna być ta instytucja w życiu Polaków na Węgrzech?

Od początku, czyli od momentu, w którym zgłosiłem się do konkursu na dyrektora Instytutu konsekwentnie powtarzam dwa kluczowe słowa – otwarcie i przy-ciągnięcie. Otwarcie drzwi Instytutu i Muzeum na szerszą publiczność. Dzięki temu, na co liczę, przy-ciągniemy tutaj o wiele więcej ludzi. Nie oszukujmy się – Kőbánya nie leży w centrum Budapesztu i dla wielu osób nie jest proste tu dotrzeć. Ale jeśli znaj-dziemy klucz – chętniej i częściej będą odwiedzać naszą siedzibę. Było mi bardzo przyjemnie, kiedy z okazji otwarcia pierwszej wystawy Muzeum było pełne. Mam nadzieję, że to dobry początek.

Jakie są plany Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum na najbliższy rok?

Nasz plan to ponad dwadzieścia imprez i wydarzeń w samej tylko siedzibie Instytutu i Muzeum. Do tego dochodzi co najmniej kilka wystaw wyjazdowych – na Węgrzech i w Polsce, a także co najmniej dwa projekty badawcze. Mam nadzieję, że uda nam się skutecznie powalczyć z tymi ambitnymi planami. Nie należę do osób, które na każdym kroku narzekają, ale muszę wspomnieć, że możliwości finansowe i personalne mamy dość ograniczone. Na szczęście mam przyjemność na stałe pracować z Józsefem Virághiem, już w tym momencie mamy kilku młodych ludzi, którzy jako ochotnicy chcą nam pomagać – także optymistycznie patrzę w przyszłość.

Z jakimi instytucjami i środowiskami chciałby Pan zacieśnić współpracę?

Po pierwsze muszę powiedzieć, że drzwi do Instytutu są otwarte dla każdego i z każdym chciałbym współpracować, nawet z tymi osobami, które sceptycznie patrzyły na mój wybór. Wystarczy czasem dobry pomysł, chwila rozmowy i w ten sposób mogą się narodzić naprawdę świetne projekty. Oczywiście będziemy współpracować przede wszystkim z instytucjami i organizacjami polonijnymi na Węgrzech. Ważne są dobre kontakty z naukowcami na Węgrzech i w Polsce – tymi, w których zainte-resowani są historycy Polonia i Polska. Będziemy również rozwijać kontakty z różnymi środowiskami z Polski i innych krajów, gdzie mieszkają Polacy.

Jakie są główne wyzwania, przed którymi stoi Pan jako dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum?

W tej chwili, szanując tradycję tego miejsca, które powstało przecież już kilkanaście lat temu- trzeba, mówiąc obrazowo, wpuścić tu więcej świe-żego powietrza. Wydaje się, że pewne formy działalności dobre kilka-naście lat temu – dziś już nie spełniają swoich ról. Chciałbym po prostu odświeżyć formułę Muzeum.

W jaki sposób chce Pan zainteresować Instytutem młode pokolenie polonijne pochodzące z rodzin mieszanych oraz ludzi, którzy niedawno przybyli z Polski na Węgry? Czy planuje Pan razem ze swoimi współpra-cownikami tworzyć jakieś projekty skierowane do starszego pokolenia Polonusów?

Bardzo mi zależy na tym, aby właśnie ta grupa osób została bardziej zauważona i doceniona. Innymi słowy, także o nich chciałbym zadbać. Odpowiedź na pytanie dlaczego jest oczywiście banalna. Sam jestem przedstawicielem tej nowej Polonii, moja żona pochodzi z rodziny mieszanej, sporo moich znajomych to albo pół Polacy – pół Węgrzy, albo Polacy, którzy zostaną tu na zawsze, czy są też tylko na chwilę. Trzeba również im zapewnić kontakty z Polską czy polskim środowiskiem. Nieważne, że za dwa, trzy lata wrócą do kraju albo pojadą za pracą dalej. Po pierwsze oni również zgodnie z ustawą o mniejszościach naro-dowych są przedstawicielami polskiej mniejszości na Węgrzech, mogą głosować na swoich przedstawicieli w samorządach i sami być do nich wybierani, płacić tu podatki i mają prawo oczekiwać naszej oferty. A po drugie dobrze byłoby, aby wywieźli z Węgier jak najlepszy obraz nie tylko kraju, ale również Polaków tu mieszkających. Sporo rzeczy, które w tym roku planujemy zorganizować będzie skierowanych do szerokiej publiczności – nie tylko dla tak zwanej starej czy nowej Polonii. Naszym zadaniem – co na każdym kroku podkre-ślam – jest działanie w kierunku całej węgierskiej Polonii i Węgrów zainte-resowanych Polakami na Węgrzech. Stąd spotkania ze specjalistami z Polski w ramach cyklu „Praktyczna Polska”, klub filmowy, gdzie po pierw-

sze będzie można obejrzeć naprawdę świetne filmy dokumentalne, podyskutować o nich, ale również spotkać się z ich twórcami. Nie zabraknie dobrej polonijnej sztuki, fotograficznych podróży po obu naszych krajach i ich historii, czy innych niespo-dzianek. Mam nadzieję, że program działania Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum przyjęty niedawno przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski to tylko rama, którą w miarę możliwości będziemy jeszcze rozszerzać. Dodatkowo ważna będzie, nieco mniej widoczna dla szerszej publiczności, działal-ność naukowo – badawcza. Na pewno ruszymy z dwoma projektami historyczno – socjologicznymi dotyczącymi Polonii. W miarę możliwości budżet-owych ogłosimy konkurs na projekt badawczy dla młodych naukowców – zarówno z węgierskich, jak

i polskich uczelni.

Czy mógłby Pan w kilku słowach przybliżyć projekt badawczy „Życie codzienne Polaków na Węgrzech w latach 1945 – 1989”, o którym wspo-mniał Pan w ostatnim numerze „Polonii Węgierskiej”?

Tak jak już wcześniej wspominałem przez całe życie towarzyszy mi dziennikarska ciekawość. Lubię zaglądać w ludzkie historie i opowieści. Ponadto dorastałem w okresie przełomu, ale czasy przed 1989 rokiem pamiętam jak przez mgłę. Bardzo chciałbym poznać, jak to wyglądało tu, na Węgrzech, oczami Polaków mieszkających w tym kraju. Myślę, że zacieka wi to również młodych, którzy tych czasów pamiętać już w ogóle nie mogą. Po pierwsze zapraszamy wszystkich Polonusów do Instytutu. Niech opowiedzą nam historie ze swojego życia. Będziemy je z dbałością spisywać, a jeżeli zainteresowany wyrazi zgodę, nagrywać dźwięk i obraz. Będzie nam niezmiernie miło, jeżeli nasi Polacy przyniosą nam różne pamiątki, przedmioty codziennego użytku, zdjęcia i tym podobne. One pozwolą nam w przyszłości zbudować wystawę pokazującą życie Polaków na Węgrzech po wojnie. Oczywiście sami będziemy starali się docierać do osób, które mają nam wiele do powiedzenia, a być może jeszcze nie słyszeli o naszym projekcie, bądź nie są w stanie do nas dotrzeć. Ten cały zbiór, plus naukowa praca badawcza ma doprowadzić do co najmniej kilku wystaw, artykułów. Planujemy również wydawnictwo naukowe na ten temat. A moim osobistym marzeniem jest zbiór przystępnych opowia-dań czy wywiadów – książka, którą spokojnie można polecić każdemu, kto chce dowiedzieć się, jak to dawniej było...

Dziękujemy za rozmowę i życzymy wielu sukcesów.

„DWA KLUCZOWE SŁOWA TO OTWARCIE I PRZYCIĄGANIE” – rozmowa z PIOTREM PIĘTKĄ, dyrektorem Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum

CO BĘDZIE?

- W dniu 3 kwietnia w budapeszteńskim Kościele Polskim odbędzie się akt oddania się naszej parafii Bożemu Miłosierdziu.
- W dniu 6 kwietnia Oddział POKO (Budapeszt, Óhegy 11) organizuje otwarcie wystawy malarstwa Urszuli Rychlińskiej nt. „Małżeństwo. Rodzina. Miłość”.
- W dniu 6 kwietnia w Domu Polskim SKP na Węgrzech p.w. św. Wojciecha zaprasza na spotkanie z Danutą Rybicką, która opowie o osobistych wspomnieniach o Janie Pawle II.
- W dniu 8 kwietnia o godz. 18.30 Szkoła Polska na Węgrzech zaprasza młodzież gimnazjalną i dorosłych na kolejne spotkanie kółka literacko-filmowego oraz projekcję filmu pt. „Chce się żyć”.
- W dniach 8 i 9 kwietnia w Szkole Polskiej na Węgrzech odbywały się będą egzaminy ECL.
- W dniu 10 kwietnia SKP na Węgrzech p.w. św. Wojciecha w Domu Polskim w Budapeszcie organizuje spotkanie z okazji 76. rocznicy zbrodni katyńskiej oraz 6. rocznicy katastrofy smoleńskiej.
- W dniu 12 kwietnia o godz. 17.00 Samorząd Óbudy (III dzielnica Budapesztu) wraz z tamtejszym Samorządem Polskim organizują uroczystość rocznicową przy pomniku katyńskim.
- W dniu 13 kwietnia w Kościele Polskim w Budapeszcie odbędzie się nabożeństwo fatimskie.
- W dniach 15 i 16 kwietnia Samorząd Polski w Békéscsaba i Stowarzyszenie Kulturalne Przyjaźni Polsko-Węgierskiej organizują dla aktywistów stowarzyszenia wycieczkę edukacyjną do Budapesztu celem zapoznania się z działalnością placówek, instytucji i organizacji polonijnych.
- W dniu 16 kwietnia odbędzie się dzień otwarty w Szkole Polskiej na Węgrzech, połączony z możliwością zapisu dzieci do pierwszej klasy. Zapraszamy od godziny 8.30. Szczegółowe informacje pod numerami telefonów: 30 6787147 i 2612748.
- W dniu 17 kwietnia o godz. 16.00 w Szentendre (ul. Mathiász 2) miejscowy SNP zaprasza na polskojęzyczną mszę świętą do kaplicy oo. dominikanów.
- W dniu 17 kwietnia SNP IV dzielnicy Budapesztu o godz. 15.00 w siedzibie samorządu organizuje mszę świętą w intencji por. B. Sutarskiego zamordowanego w lasach starobielskich.
- W dniu 18 kwietnia Stołeczny Samorząd Polski przy współpracy Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum organizuje otwarcie wystawy przedstawiającej dokumenty związane ze sprowadzeniem prochów gen. Józefa Bema do Polski. Miejsce wystawy: Katedra Filologii Polskiej Uniwersytetu Loránd Eötvösa.

• W dniu 21 kwietnia w galerii Urzędu XVIII dzielnicy Budapesztu (Üllői 400) Polski Instytut Badawczy i Muzeum zaprasza na wykład Józsefa Virágha o Derenku oraz na otwarcie wystawy pt. „Twarze i górale”.

• W dniu 23 kwietnia SKP na Węgrzech p.w. św. Wojciecha zaprasza na mszę świętą do bazyliki św. Stefana z okazji święta patrona stowarzyszenia.

• W dniu 24 kwietnia w budapeszteńskim Kościele Polskim sprawowana będzie msza święta ku czci św. Wojciecha patrona Polski i Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech, a także w hołdzie opiekunowi polskiej kolonii ks. Wincentemu Dankowi w rocznicę jego śmierci.

• W dniu 24 kwietnia Oddział POKO (Budapeszt, Óhegy 11) zaprasza na prezentację książki Piotra Stefaniaka pt. „Testament św. Małgorzaty”.

• W dniu 24 kwietnia o godz. 10.00 w Szkole Polskiej na Węgrzech rozpocznie się konkurs literacki poświęcony twórczości Henryka Sienkiewicza. Będzie on połączony z rozstrzygnięciem konkursu plastycznego na temat 1050. rocznicy Chrztu Polski.

MI LESZ?

• 4 kwietnia a budapesti Lengyel Templomban szertartásosan Isten kegyelmébe ajánljuk a plébániánkat.

• 4 kwietnia tartja az LKK Óhegy utcai részlege (Óhegy u. 11.) Urszula Rychlińska festőművész „Házasság. Család. Szerelem.” című kiállításának a megnyitóját.

• 4 kwietnia az MLK Szent Adalbert Egyesülete mindenkit szeretettel vár a Lengyel Házba a Danuta Rybicka-val tartandó találkozóra, aki a II. János Pál pápával kapcsolatos személyes élményeiről fog mesélni.

• 4 kwietnia a Magyarországi Lengyel Iskola szerettel vár minden érdeklődő gimnazistát illetve felnőttét az irodalmi kör és filmklub 18 óra 30 perckor kezdődő soron következő összejövetelére és a „Chce się żyć” című film vetítésére.

• 4 kwietnia 8-án és 9-én ECL vizsgák zajlanak a Magyarországi Lengyel Iskolában.

• 4 kwietnia 10-én a budapesti Lengyel Házban az MLK Szent Adalbert Egyesülete összejövetelt szervez a katyń-i és a smoleńsk 76. és a smoleńsk szerencsétlenség 6. évfordulója alkalmából.

• 4 kwietnia 12-én az Óbudai (Budapest III. kerületi) Önkormányzat közösen a helyi lengyel önkormányzattal 17 órai kezdettel megemlékezést tart a katyń-i emlékműnél.

• 4 kwietnia 13-án fatimai ájtatosság lesz a budapesti Lengyel Templomban.

• 4 kwietnia 15-én és 16-án a Békéscsabai Lengyel Önkormányzat és a Lengyel-Magyar Barátság Kulturális Egyesület tanulmányi kirándulást szervez Budapestre az egyesületi aktivisták számára azzal a céllal, hogy megismerkedhessenek a polóniai intézmények, szervezetek működésével és tevékenységével.

• 4 kwietnia 16-án 8 óra 30 perckor az első osztályba történő beiratkozási lehetőséggel egybekötött nyílt nap veszi kezdetét a Magyarországi Lengyel Iskolában. Részletes információk a következő telefonszámokon: 30 6787147 és 2612748.

• 4 kwietnia 17-én 16 órai kezdettel lengyel nyelvű szentmise lesz Szentendrén, a domonkos kápolnában (Mathiász u. 2.), melyre mindenkit szeretettel vár a helyi LNÖ.

• 4 kwietnia 17-én a Budapest IV. kerületi LNÖ székházában 15 órai kezdettel szentmise lesz B. Sutarski hadnagy emlékére, akit a Starobielsk környéki erdőben meszároltak le.

• 4 kwietnia 18-án a Fővárosi Lengyel Önkormányzat illetve a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum együttműködésében megnyílik a Bem József tábornok hamvainak Lengyelországra történő hazaszállításával kapcsolatos dokumentumokat bemutató kiállítás, melynek helyszíne az Eötvös Loránd Tudományegyetem Lengyel Filológia Tanszéke.

• 4 kwietnia 21-én a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum meghívja Önt a XVIII. kerületi Polgármesteri Hivatal galériájába (Üllői út 400.) Virágh József Derenkről szóló előadására illetve az „Arcok és gurúlok” című kiállítására.

• 4 kwietnia 23-án az MLK Szent Adalbert Egyesülete mindenkit szeretettel vár a Szent István bazilikában tartandó szentmisére az Egyesületi patrónusának ünnepnapja alkalmából.

• 4 kwietnia 24-én szentmisét tartanak a budapesti Lengyel Templomban Lengyelország illetve a Magyarországi Lengyel Katolikusok Egyesületének patrónusa, Szent Adalbert tiszteletére, illetve halálának évfordulója alkalmából a lengyel kolóniát gondozó Wincent Danek atya emlékére.

• 4 kwietnia 24-én az LKK Óhegy utcai részlege (Óhegy u. 11.) mindenkit szeretettel vár Piotr Stefaniak „Testament św. Małgorzaty” című könyvének a bemutatójára.

• 4 kwietnia 24-én a Magyarországi Lengyel Iskolában 10 órakor kezdődik a Henryk Sienkiewicz irodalmi munkásságának szentelt irodalmi verseny, egybekötve a lengyelországi keresztségű felvételének 1050. évfordulója alkalmából kiírt képzőművészeti verseny eredményhirdetésével.

(b.)

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

Chrzest w Szkole Polskiej

Ta sensacyjna zapowiedź nie jest li tylko chwytliwym tytułem, ale informacją o rzeczywistym wydarzeniu, jakie miało miejsce 6 lutego w Szkole Polskiej na Állomás utca. Na uroczystym apelu obchodziliśmy 1050-lecie Chrztu Polski. Przy tej okazji starsi uczniowie dowiedzieli się, jak doniosłym wydarzeniem dla polskiej przyszłości miał się okazać ten akt religijny i polityczny zarazem; jak dzięki dalekowzrocznemu posunięciu Mieszka I Polska weszła do zachodniego kręgu cywilizacyjnego, opartego na kulturze łacińskiej. Była również mowa o tym, że stało się to ogromnym impulsem dla rozwoju cywilizacyjnego i kulturowego Polski oraz ważnym czynnikiem scalającym naród.

Młodszy zaś uczniowie, z dużym zainteresowaniem obejrżeli prezentację, na której, prócz podstawowych informacji związanych z epoką i początkami państwa polskiego, mieli możliwość zobaczenia przebiegu chrztu Mieszka I na ekranie. Chwilę później oni sami wcielili się w postaci historyczne. Przebrani za Mieszka I, Dobrawę, biskupa i dostojników państwowych odegrali akt chrztu przed audytorium szkolnym. Inszenizacja wielce się udała, gdyż nadzwyczajny zapał artystów (zwłaszcza w polewaniu wodą) zrekomensował niedoskonałości warsztatu aktorskiego, o czym z dumą i przyjemnością donosimy wszem i wobec.

W trakcie uroczystości ogłoszony został konkurs plastyczny, oczywiście, z okazji 1050 lat chrztu Polski. Prace wykonane techniką dowolną należy nadsyłać do 16 IV 2016 roku na adres szkoły (1102 Budapest, Állomás utca 10.). Rozstrzygnięcie konkursu oraz wręczenie nagród nastąpi 24 IV w dniu, w którym w naszej szkole odbywał się będzie konkurs literacki.

BV, fot. A. Petrovics

INTENSYWNY KURS METODYCZNY W SZKOLE POLSKIEJ

Nauczycielki Szkoły Polskiej na Węgrzech nie mają szans spocząć na laurach, gdyż Nasza Droga Dyrekcja dba nieustannie o doskonalenie się zawodowe i podnoszenie kwalifikacji swoich nauczycieli.

Jeszcze nie przebrzmiały echa jakże ciekawej i pożytecznej konferencji naukowej o dwujęzyczności, a już w dniach od 19 - 21 lutego 2016 roku grono pedagogiczne Szkoły Polskiej na Węgrzech wzięło udział w kursie metodycznym w Budapeszcie. Tematem warsztatów były techniki multimedialne w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Kurs ten w wymiarze 15 godzin prowadziła dr Agnieszka Madeja z Uniwersytetu Śląskiego. Zajęcia rozpoczęliśmy już w piątek po południu w naszej szkole, gdzie informatyk pan László Ricsóvári przeprowadził krótki, ale intensywny kurs obsługi komputerów. I tu - rzecz niezwykła - wszystkie nauczycielki otrzymały piękne, nowoczesne laptopy do pracy w szkole, a właśnie kurs stał się nie tyle okazją do sprawdzenia swoich umiejętności posługiwania się komputerem, co laptop stał się niezbędnym narzędziem pracy na warsztatach. Pan László z cierpliwością wprowadzał nas w tajniki posługiwania się komputerem. Natomiast pod fachowym okiem pani dr Agnieszki Madei serfowałyśmy po interesujących nas stronach internetowych. Dr Madeja okazała się bardzo sprawnym i kompetentnym przewodnikiem po programach dydaktycznych. Większość z nich zawierała cenne i ciekawe propozycje lekcji, testów, ćwiczeń, wręcz gotowych w całości do wykorzystania na lekcjach, zaś inne mogły nam posłużyć jako wzór lub inspiracja do przygotowania własnych materiałów.

Atrakcyjność niektórych programów, ich łatwa dostępność i możliwość wykorzystania sprawiły, że zapał Kursantów był wysoki, a ponieważ wzmożony został jeszcze pysznym obiadem (zafundowanym nam przez Dyrekcję) rozstawialiśmy się w świetnych humorach i poczuciu doskonale wykorzystanego czasu.

B.V., fot. H. Hasznos

OSTATKI W NASZEJ SZKOLE

Wyjątkowo krótki w tym roku karnawał postanowiliśmy pożegnać zorganizowaniem ostatnich w naszym kaposvárskim oddziale Szkoły Polskiej.

Ostatki to ostatni dzień karnawału, który zawsze jest we wtorek tuż przed Środą Popielcową, u nas w szkole wypadł trochę wcześniej. Przy okazji poznaliśmy kilka ciekawostek o karnawale. Może zaciekać wszystkich fakt, że pierwsze bale maskowe w Polsce nazywano redutami. Właśnie dzięki maskom bawiły się razem osoby z różnych warstw społecznych i o różnym statusie materialnym, bogaci i biedni. Na balach maskowych znikały wszelkie różnice i podziały, bo najważniejsza była muzyka i zabawa. Dawniej maski nazywano larwami od łacińskiego słowa larva, oznaczającego maskę lub straszidło. Skoro maski od zawsze były nieodłącznym atrybutem karnawałowych zabaw, postanowiliśmy wykonać je również dla siebie. Na zajęciach poświęconych zwyczajom i tradycjom powstały kolorowe i niepowtarzalne maski. Ostatki w naszej szkole były nie tylko okazją do poznawania tradycji związanych z okresem karnawału, ale przede wszystkim dobrą zabawą. Oprócz tańców nie zabrakło konkursów zręcznościowych. Nawiązując do tradycji Tłustego Czwartku mieliśmy okazję skosztować różnych słodkości. Może to dziwne, ale dawno temu pączki nie były słodkie, ale słone. Nadziewano je słoniną i skwarkami, podobno też sporo ważyły. Obecnie w Polsce, w Tłusty Czwartek jemy to, co tłuste, ale obowiązkowo musi być też słodkie.

Liliana Ryst Zajácné

Wystawa „Pál Teleki a sprawy Polski”

W Gödöllő aktywnie działa Stowarzyszenie im. Pála Telekiego, które w tym roku obchodziło 25-lecie swojego istnienia. Z tej okazji Samorząd Polski w Gödöllő zaoferował się sprowdzić dla stowarzyszenia wystawę z Szegedu pt. „Teleki a sprawy Polski”. Termin wystawy przesunął się o tydzień, dzięki czemu Szkoła Polska postanowiła to wykorzystać i zaprezentować ją w swojej siedzibie tutejszym

uczniom i Polonii. Uczniowie przygotowali zaproszenia, poczęstunek i wartę na 3 godziny otwarcia. W ramach tej wystawy poprosiliśmy László Szabó, który interesuje się historią, a szczególnie historią polsko – węgierską, aby opowiedział nam o roli, jaką odegrał Pál Teleki w historii Polski. Uczniowie naszej szkoły zapoznali się między innymi z historią uchodźców polskich na Węgrzech. Materiał wystawowy jest dwujęzyczny, co okazało się bardzo cenne dla naszych uczniów, jako że umożliwiło porównywanie tekstów i przez to również poznawanie nowych słów. Uczniowie z prawdziwym zainteresowaniem czytali zamieszczone komentarze oraz oglądali bogaty zbiór zdjęć. Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem, czego dowodem jest pomysł jednego z rodziców (nauczyciela), aby udostępnić ją także młodzieży węgierskiej. Tak więc Szkoła Polska pokazała zbiory jeszcze w dwóch gimnazjach. Była to dla nas dobra reklama. Dzięki niej nauczyciele i młodzież węgierska dowiedzieli się, że istniejemy i działamy.

Elżbieta Jezierska-Szabó wraz uczniami Szkoły Polskiej

WYPRAWA PO ZŁOTE RUNO, czyli uczniowie Szkoły Polskiej przywożą zwycięską szopkę z Krakowa

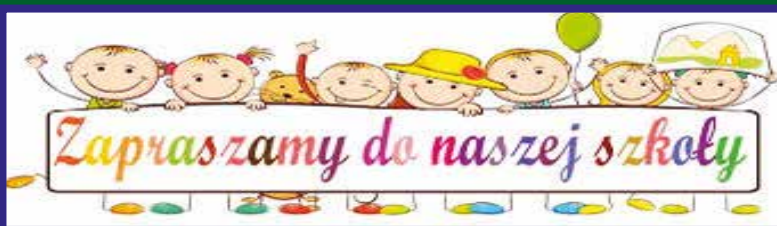
Wciąż nie posiadamy się z radości i nie możemy wyjść ze zdumienia, że udało się uczniom naszej szkoły tak bardzo zbliżyć w grudniowym konkursie szopek krakowskich. Impreza ta o wielkiej tradycji, mająca wieloletnich wielbicieli i wyznawców, często bardzo utalentowanych, wydawała się absolutnie poza naszym zasięgiem. Tymczasem w kategorii wiekowej – szkoła podstawowa, zajęliśmy 1. miejsce. Oczywiście, „maczała w tym palce” Olga Bloch, znana artystka - plastyk, stale ze szkołą współpracująca.

W nagrodę za „podbicie przebojem” Krakowa, grupka naszych „konkursowiczów” pojechała obejrzeć wystawę szopek, na której, pośród innych perełek, można było zobaczyć i naszą „zwycięzczynię”, a także bardzo udaną szopkę uczniów z Pécs. Wielka uroda szopek, ich bogactwo, różnorodność, kunszt artystyczny autorów - szczerze uczniów zachwyciły. Mamy nadzieję, że zaowocuje to przy budowie przyszłorocznej szopki, bowiem, oczywiście, „łyknęliśmy bakcyła” i znów zamierzamy wziąć udział w konkursie.

Wycieczka do Krakowa była krótka, lecz intensywna. Szczególne wrażenie zrobiło na wszystkich zwiedzenie podziemi Rynku Głównego. Znajdująca się tam interaktywna wystawa wprost powalała z nóg. Pokazuje ogromne bogactwo wielowiekowej historii Krakowa. „Pod płytą rynku powstał unikatowy na skalę europejską rezerwat archeologiczny o powierzchni blisko 4000 m², dający możliwość podziwiania odnalezionych skarbów i poznania burzliwych dziejów w średniowiecznym Krakowie.” To trzeba zobaczyć na własne oczy, czego wszystkim życzą i co polecają zachwyceni uczniowie i nauczycielki Szkoły Polskiej.

B. V.

foto. O. Bloch

**Zapisy uczniów do Szkoły Polskiej na Węgrzech
(Budapeszt, X dzielnica, ul. Állomás 10.)**

oraz

Dzień Otwarty Szkoły

Szanowni Rodzice!

Informujemy, że można już zapisywać dzieci do naszej szkoły.

Zapisy przyjmujemy do 15 maja 2016 roku.

**Gorąco zapraszamy i zachęcamy do odwiedzania szkoły
16 kwietnia 2016 podczas Dnia Otwartego, w czasie
którego istnieje możliwość obejrzenia lekcji i rozmowy z
nauczycielami.**

Czekamy na wszystkich zainteresowanych!

Dyrekcja Szkoły

CZYM SKORUPKA...

Dziękujemy za wszystkie pozytywne reakcje, z którymi spotkaliśmy się po stworzeniu rubryki "Czym skorupka za młodu nasiąknie..."

Zapraszamy na kolejny wywiad, który na pewno podniesie na duchu wszystkich pedagogów i utwierdzi ich w przekonaniu, że warto było wybrać właśnie ten zawód.

Wszystkich absolwentów Szkoły Polskiej, którzy chcieliby opowiedzieć o swoich doświadczeniach szkolnych i trochę powspominać, prosimy o kontakt na adres mailowy: polweg@polonia.hu

Z przyjemnością wysłuchamy Waszych wspomnień!

Redakcja

"Dobry nauczyciel to prawdziwy skarb" – rozmowa z Mártonem Priszlerem, absolwentem Szkoły Polskiej

W jakich latach uczył się Pan w Szkole Polskiej na Węgrzech?

Jeśli dobrze pamiętam, to uczęszczałem do Szkoły Polskiej w latach 1992-1999. Bardzo miło wspominać ten okres, mimo sporej ilości nauki - byłem jednocześnie uczniem szkoły węgierskiej. Pamiętam rodzinną atmosferę, ponieważ w naszej klasie było nie więcej niż piętnastu uczniów. Nauka i praca w takich warunkach sprzyja zawieraniu przyjaźni i szybszemu wchłanianiu wiedzy.

Czy mógłby Pan w kilku słowach podsumować, co dała Panu Szkoła Polska? Co było najważniejsze?

Przede wszystkim solidną wiedzę z literatury polskiej, gramatyki języka polskiego, historii Polski i geografii. Wiedza ta pozwoliła mi podjąć w późniejszym czasie studia prawnicze na jednej z najlepszych uczelni w Polsce, na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Czy pamięta Pan jakieś wyjątkowe zdarzenia, coś, co zapadło Panu w pamięć z tego okresu?

Różne imprezy organizowane przez Szkołę Polską, jak np. andrzejki. Było sporo śmiechu. Niestety kontakty z moimi rówieśnikami, uczęszczającymi do Szkoły Polskiej urwały się z biegiem czasu. Mam nadzieję jednak, że kiedyś uda mi się jeszcze odnaleźć dawnych przyjaciół – sam jestem ciekaw, jak im się układa, czy mają już rodziny, gdzie i jak żyją. Czy są szczęśliwi...

Których nauczycieli pamięta Pan szczególnie i dlaczego? Jakimi były Pana ulubione przedmioty?

Oprócz mojej mamy, która nauczwała historii, pamiętam dobrze Panią Anię Lang. Była wychowawcą klas początkowych – w bardzo przystępny sposób, zrozumiały dla nas wszystkich, przekazywała podstawową wiedzę o świecie. Tacy nauczyciele to skarb, a ja się bardzo cieszyłem, że ten skarb po części należał do mnie.

Jaki wpływ miała Szkoła Polska na Pana dalsze życie?

Po ukończeniu szkoły średniej, zdecydowałem się podjąć studia w Polsce. Poza tym, w mojej pierwszej pracy we Francji wymagany był język polski.

Pracuje Pan jako doradca podatkowy – dlaczego właśnie taki zawód Pan wybrał?

Po ukończeniu studiów wyjechałem do Paryża na studia podyplomowe. W międzyczasie jedna z dobrze prosperujących francuskich firm doradczych szukała prawnika ze znajomością języka polskiego, więc złożyłem dokumenty aplikacyjne. Tak też zaczęła się moja kariera w tej branży.

Czy mieszkając w Luksemburgu utrzymuje Pan kontakty z tamtejszą Polonią? Jaka jest luksemburska Polonia?

Tak, oczywiście, bo przecież mieszkając za granicą tęsknię za polską mową. Dlatego nawiązałem przyjaźń z kilkoma Polakami mieszkającymi na terenie Luksemburga. Luksemburska Polonia liczy nie więcej niż 4000 osób. Sporą część tutejszej Polonii stanowią pracownicy różnych instytucji unijnych.

Mieszkał Pan na Węgrzech, w Polsce, a teraz w Luksemburgu. Czy czuje się Pan kosmopolitą, czy jednak najważniejsze wciąż są polsko-węgierskie korzenie?

Na szczęście szybko potrafię się zaaklimatyzować w nowym środowisku, a to po części zawdzięczam Polakom, polskiej organizacji czy polskiej parafii.

Jakie są Pana dzisiejsze związki z Polską lub z Polonią na Węgrzech?

Ponieważ mój brat ze swoją rodziną mieszka na stałe w Polsce, staram się odwiedzać ich jak tylko mogę. W dodatku moja mama jest aktywną działaczką polonijną, zatem dzięki niej otrzymuję na bieżąco informacje o bogatym życiu Polonii.

Czy uważa Pan, że szkoły polonijne działające w różnych krajach Europy są potrzebne? Dlaczego?

Jak najbardziej. Te szkoły polonijne pomagają nie tylko pogłębiać wiedzę o języku polskim i kulturze polskiej, ale również mogą być przyczyną wyboru dalszej drogi nauki i rozwoju w Polsce.

Dziękujemy za rozmowę i życzymy dalszych sukcesów w życiu zawodowym i prywatnym.

(red.)

2016 a magyar-lengyel szolidaritás éve

„A két nemzet egymás iránti szolidaritása kivételes és jövőbemutató érték”

„Wysoka Izbo,

Szanowni Państwo, Panie Posłanki i Panowie Posłowie!

Szanowni Polscy Przyjaciele!

Kilka dni temu byliśmy w Warszawie, w Sejmie i w Senacie. I - chociaż nie ma w tym nic zaskakującego - przeżyliśmy nadzwyczaj podniosłe chwile - Panie Posłanki i Panowie Posłowie, nie zważając na przynależność do różnych ugrupowań politycznych, jednogłośnie przegłosowali uchwałę o ustanowieniu roku 2016 Rokiem Solidarności Polsko - Węgierskiej. A uczynili to powstając z miejsc - czym podkreślił ważność i szczególność tego uroczystego aktu. Było to bardzo podniosłe, dziękujemy!” - ezekkel a lengyel szavakkal kezdte beszédét Dr. Csúcs Lászlóné, lengyel szöszóló a Magyar Országgyűlésben a lengyel-magyar Szolidaritás Éve bejelentését. Beszédében utalt rá, hogy Varsóban, a Szejmben felemelő élmény volt, amikor a képviselők, pártállásra való tekintet nélkül, egyhangúlag fogadták el a hasonló tartalommal bíró határozatot. A bejelentés súlyát jelezte az is, hogy a képviselők felállva tisztelegtek a két nemzet közös küzdelmeit jelképező emlékvén előtt. A lengyel szöszóló a Magyar Országgyűlésben az előterjesztés indokolásában emlékeztetett rá, hogy az évszázados lengyel-magyar sorsközösség és barátság XX. századi megnyilvánulása volt a két nemzet közös küzdelme a kommunista diktatúrák ellen. „A II. világháború után kialakuló nemzetközi világrend által a Szovjet-

-unióknak kiszolgáltattott, nemzeti érzéseikben megalázott, gazdaságilag kifosztott és politikailag elnyomott magyarok és lengyelek 1956-ban tetteikkel és áldozataikkal megnyitották az utat, amely 1989-90-re a kommunista rendszer bukásához vezetett Közép-Kelet Európában és megerősítette ezen térség nemzeteinek egy igazságosabb nemzetközi rendbe vetett hitét” - tette hozzá. Dr. Csúcs Lászlóné szöszolt arról is, hogy a kommunizmus elleni harcukban a magyarok és lengyelek csak önmagukra és egymás támogatására számíthattak. Az 1956. június 28-án kitört poznańi munkásfelkelést élénk figyelemmel követte a reformokat követelő magyar értelmiség, egyetemi ifjúság és a magyar munkásság. „1956. október 23-án Budapesten a lengyelek melletti szolidaritási tüntetésre vonultak ki a magyar egyetemi hallgatók, amely a kommunista hatalom népellensége miatt forradalommal, majd a szovjet megszállók elleni szabadságharcra alakult. A fegyveres népi ellenállás ereje az egész világon leleplezte a magát felszabadítóknak tituláló, hazug és elnyomó kommunista rendszert.” - emelte ki a szöszóló.

Emlékeztetett a két nemzet összefogásával kapcsolatban az is, hogy a magyar forradalom eseményeiről a lengyel sajtó 1956. október 24-től folyamatosan tájékoztatót, Lengyelországban több tízezer ember jelentkezett vért adni a magyar sebesülteknek, s gyógyszert, majd építőanyagot szállítottak Budapestre. Dr. Csúcs Lászlóné kiemelte: „A nehéz helyzetben Lengyelország nyújtotta a legnagyobb értékű segítséget a harcban álló Magyarországnak. A két nemzet egymás iránti szolidaritása kivételes és jövőbemutató érték, ezért indokolt a 60. évforduló évét, 2016-ot a magyar-lengyel szolidaritás évének nyilvánítani.” A lengyel szöszóló a Magyar Országgyűlésben elmondott beszédében emlékeztetett arra is, hogy a napjainkban zajló nemzetközi események

különösen is fontossá teszik a két nemzet szolidaritásvállalását.

Mint mondta, ez az együtvé tartozásról szösz szándéknyilatkozat ígért vagy inkább garancia, hogy az idők próbáját kiállt értékeinket fel nem adjuk, ha kell, közös erővel is megvédjük. És ha ezt tesszük, gazdag, megőrzésre valóban érdemes barátságot ápolunk és - reményem szerint - hagyományozunk utódainkra.

A dicsőséges szolnoki csata emléknapija

- amikor lengyel, magyar együtt verte meg a császáriak seregét -

Ebben az esztendőben is megrendezték a hagyományörző egyesületek, a Szolnoki Lengyel Önkormányzat és a Lengyel - Magyar Klub közreműködésével az 1848/49-es szabadságharc tavaszi hadjáratának egyik legdicsőségebb eseményét, a szolnoki csatát. Az ütközet főparancsnoka Udovecz György hagyományörző ezredes volt, akinek vezetésével idén a város főterén elevenítették fel a szolnoki csata hadmozdulatait. A hadijátékot megelőzően közös koszorúzást tartottak Wysocki József emléktáblájánál a szolnoki csata magyar és lengyel katonáinak emlékére, a Wysocki Légió Hagyományörző Egyesület közreműködésével. Az eseményeken részt vett a Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége képviselőjében Andrzej Kalinowski konzul úr, Szolnok város polgármestere Szalay Ferenc és a város alpolgármestere Fejér Andor, az EMMI nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára Fülöp Attila, az Országgyűlés

székhelyén, családi hangulatban, kiváló lengyel ételek és italok mellett zárták a napot.

lengyel szöszólója Dr. Csúcs Lászlóné, a szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke Batori Zsolt, az Országos Lengyel Önkormányzat képviselőjében Wesolowski Korinna. Az eseménydús programok befejeztével a meghívott vendégek, a Wysocki Légió és a helyi lengyel közösség tagjaival közösen a szolnoki Lengyel Önkormányzat

Varsó - Budapest - tárgyalások felsőfokon

A magyar-lengyel kapcsolatok intenzitása tükrözi a két nép között meglévő hagyományosan baráti viszonyt. A két nemzet országgyűlésének vezetői és képviselői között rendszeresen találkozik. Februárban a Magyar Országgyűlés alelnöke, Dr. Latorcai János és delegációja, Dr. Csúcs Lászlóné lengyel szöszóló részvételével tett látogatást Lengyelországban. A hivatalos találkozók között szerepelt díszében a Magyar-Lengyel Baráti Csoport elnökével, Piotr Naimski úrral, a Szejm kancellárjának helyettes vezetőjével, Miniszer Adam Podgórszkiával, és udvariassági látogatás a Szejm elnökénél, Marek Kuchciński úrnál. A találkozón a lengyel szöszólónak alkalma volt beszámolni a Magyar Országgyűlés lengyel szöszólói tevékenységéről.

További híreket itt olvashatnak:

<https://www.facebook.com/lengyelszoszolo/>

MIEĆ CZY BYĆ?

Gyakorlat teszi a mestert, czyli trening czyni mistrza. A ja chciałbym napisać, zmieniając to stare, międzynarodowe powiedzenie, że to praktyka czyni mistrza.

W dzisiejszym zagonionym, skomercjalizowanym świecie już nie tylko liczy się dobre, staranne wykształcenie. Sam dyplom, choćby i najlepszej uczelni, to tylko wstęp do zdobycia na przykład dobrej pracy. Wiedzą to młodzi, którzy stają na progu dorosłości. Stąd jak najszybciej starają się zdobyć nie tylko wykształcenie i wiedzę, ale również doświadczenie i praktykę.

Ja sam studiując na Uniwersytecie Śląskim politologię, ze specjalizacją dziennikarską miałem już ten dylemat, wyjęty bezpośrednio z Ericha Fromma, czyli: mieć czy być. A przecież to było prawie dwadzieścia lat temu. Zastanawiałem się, czy po pierwszym roku studiów nie rozpocząć drugiego kierunku. Marzyłem o religioznawstwie. Tyle, że cały czas bardzo chciałem być dziennikarzem. Wtedy doszedłem do wniosku, że jeśli skończę oba kierunki, będę miał 25 lub 26 lat, pójdę do pracodawcy na rozmowę kwalifikacyjną i powiem: mam dwa dyplomy. W tym momencie jednak doznałem olśnienia - gdybym był pracodawcą, szczególnie medialnym, zapytałbym wtedy: no dobrze, dwa fakultety, ale co pan potrafi? Już nie musiałem odpowiadać sobie na to pytanie. Odpowiedź nasuwała się sama. Dlatego szybko zgłosiłem się do gazety w moim mieście i zacząłem pisać do niej. Zupełnie za darmo. Uczyłem się, jak pisać informacje, krótkie artykuły. Biegałem na sesje rady miejskiej, oglądałem koncerty i wystawy, otwierałem z lokalnymi władzami nowe drogi i chodniki. Potem zacząłem robić wywiady i pisać felietony. I tak przez okrągły rok, w czasie którego udało mi się również dostać na staż do legendarnej, ale już nie istniejącej redakcji „Życia Warszawy”. Po roku praktykowania w lokalnej gazecie, tak jak już wyżej wspomniałem zupełnie za darmo, zgłosiłem się do mnie właścicieli drugiej gazety wychodzącej w moim mieście. Zaproponowali mi najprawdźniejsze pieniądze za moją pracę dla niego. To oznaczało, że ktoś mnie dostrzegł i docenił.

Cztery lata później trafiłem na rozmowę do szefa serwisu informacyjnego ośrodka regionalnego TVP w Katowicach. Pan Wojtek zadał mi tylko dwa pytania, a jedno było konsekwencją drugiego. Pierwsze - co Ty, chłopcze, umiesz? No to opowiedziałem mu o tym, że już cztery lata jestem dziennikarzem, w jakich tytułach i w ogóle. Wtedy padło drugie pytanie: kiedy chcesz zaczynać?

OTWARTE DRZWI

Po co to pisać? Do Instytutu i Muzeum zapraszamy wszystkich młodych ludzi zainteresowanych historią, socjologią, sztuką, dziennikarstwem i w ogóle działalnością społeczną. Nasze drzwi są otwarte dla wszystkich tych, którzy chcieliby odbyć tu praktyki - czy to przedmaturalne czy studenckie. Zapraszamy na staże studenckie. Warto do nas zajrzeć, bo nasze zasoby archiwalne są całkiem spore. Dla historyka czy archiwisty znajduje się tu naprawdę sporo smacznych kąsków.

Jesteśmy otwarci na pomysły młodych ludzi. Projekty naukowe czy organizacja wydarzeń związanych z węgierską Polonią, a także stosunkami polsko - węgierskimi, naprawdę mogą doczekać się realizacji. Oczywiście nie wszystkie, bo nasz budżet nie jest za wysoki, ale zawsze możemy wspólnie znaleźć dodatkowe finansowanie. Liczy się pomysł, chęć i zapał.

Młodym takie staże i praktyki czy po prostu wolontariat naprawdę kiedyś mogą się przydać. A dla samego Instytutu to nie tylko korzyść chwilowa. Za parę lat ci ludzie, związani wcześniej z naszą instytucją, będą najlepszymi ambasadorami zarówno Instytutu, jak i węgierskiej Polonii.

Piotr Piętka

dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum
w Budapeszcie

PS Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim, którzy zaszczycili swoją obecnością pierwszą w tym roku imprezę w PIBiM. Cieszymy się, że tak licznie Państwo przybyli na otwarcie wystawy o Ernście Niżałowskim. Mamy nadzieję, że równie licznie będą się Państwo gromadzić w czasie kolejnych wydarzeń, które będą miały miejsce w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum, a także przez Instytut organizowanych.

Zapraszamy!

fot. ZN

Polski Instytut Badawczy i Muzeum zaprasza:

- Na trwającą wystawę „Ernest Niżałowski – Wspomnienie / Emlékére”. Prezentujemy na niej pamiątki po zmarłym ponad rok temu znanym Polonusie.
- Na początku kwietnia zapraszamy na wspólną wystawę polskich i serbskich artystów mieszkających na Węgrzech. Dokładną datę otwarcia wystawy podamy w osobnych ogłoszeniach, zaproszeniach i w Internecie.
- 18 kwietnia zapraszamy na Wydział Polonistyki na ELTE (Muzeum krt. 4/D). Pokażemy tam wystawę „Dokumenty Komitetu sprowadzenia zwłok generała Józefa Bema”.
- Wystawa „Twarze i górale” pokazana zostanie w XVIII dzielnicy Budapesztu. Otwarcie wystawy i wykład Józsefa Virágha o Derenku – 21 kwietnia w galerii Urzędu XVIII dzielnicy przy Üllői út 400.

Oczywiście zapraszamy do odwiedzenia wystawy stałej naszego muzeum.

Czekamy na Państwa od wtorku do czwartku w godzinach od 10.00 – 16.00, a w piątki i soboty od 10.00 – 14.00.

Nasza siedziba mieści się na Állomás utca 10. w X dzielnicy Budapesztu.

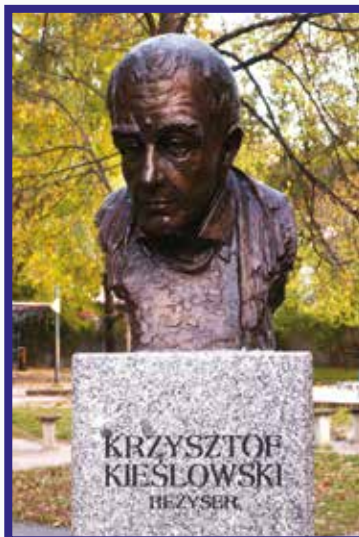

2016 KRZYSZTOF KIEŚŁOWSKI ÉVE

Ahogy arról januári számunkban is beszámoltunk és egy rövidke cikkben is megemlékeztünk, a 2016-os év hivatalosan Henryk Sienkiewicz éve. Ezenkívül 2016-ot nemrégiben a lengyel Szejm és a magyar Országgyűlés is egyhangúan a Lengyel-Magyar Szolidaritás Évének nyilvánította, mivel erre az esztendőre esik az 1956-os Poznani Június és a magyar '56-os forradalom 60. évfordulója.

Ha egy kicsit jobban utánanézzünk a megfelelő helyen, számos lengyel vonatkozású évfordulóra lelhetünk még ebben az évben. Olyan sok van belőlük, hogy felsorolni őket egy külön írást érdemelne, egyet azonban mégis kiemelnek: a Lengyel Filmakadémia (Polska Akademia Filmowa) idén januárban Krzysztof Kieślowski évének nyilvánította 2016-ot, mivel a világhírű filmrendező 1996. március 13-án hunyt el.

Az ötvenöt évesen elhunyt Krzysztof Kieślowski, akinek nevéhez az Amatőr, a Véletlen, a Tízparancsolat, a Veronika kettős élete, a Három szín című filmek fűződnek – csak hogy a legfontosabbakat említsük – a kilencvenes évek egyik leghíresebb és legelismerettebb rendezője volt. Ötödszöri próbálkozás után vették fel a Łódzi Színház- és Filmművészeti Főiskolára. Főiskolai munkáin kívül 19 dokumentum és 24 nagyjátékfilmet rendezett.

Kieślowski néhány nappal a halála előtt ezt mondta: „Nincs film befogadó nélkül. A befogadó a legfontosabb. Egyáltalán nem akarok hatni senkire, nem akarok senkit alakítani, senkit bármely irányba útnak indítani.” Mégis generációkra volt hatással és nemzedékek számára voltak meghatározóak filmjei, amelyeket máig a legfontosabb lengyel filmek között tartanak számon.

Dariusz Jabłoński, a Lengyel Filmakadémia elnöke – Kieślowski egykori asszisztense – a következőket mondta: „Mindenkinek számára, aki valaha is találkozott a rendezővel, a vele való együttműködés nagy élmény volt. Kieślowski ember és alkotó volt, erős és kifejező személyiség. Munkássága nemcsak a lengyel nézők szívében él, hanem külföldön is. Elég csak elmenni bármilyen fesztiválra – Kieślowski neve mindenhol lelkesedést és meghatottságot vált ki. Mintha nem értékelnénk eléggé, milyen hatással voltak Kieślowski filmjei a lengyel kultúrára. Személye és munkássága legyen példa és inspiráció a lengyel filmkészítők számára, hogyan lehet felelősséggel és fontosnak kezelni mindazt, amit teszünk.”

Ijjas Anna

Forrás: www.pap.pl

na zdj. Kielce, popiersie K. Kieślowskiego autorstwa artysty A. Latosa,

fot. P. Cieśla, www.wikipedia.pl

ALMÁS KRÉMES (Józsi kedvence)

Hozzávalók: (6 adag)

A tésztához:

- 5 tojás
- 20 dkg porcukor
- 20 dkg liszt
- 1 cs. sütőpor
- 1 csipet só
- 2 ek. kakaópor
- 1 dl étolaj
- 1 dl víz
- 1 kg alma
- 2 kk. őrölt fahéj

Krémhez:

- 6 dl tej
- 1-1 csomag tejszín és vanília ízű (dr. Oetker) pudingpor
- 15 dkg kristálycukor
- 20 dkg vaj
- kevés rum

Tetejére:

- 2 ek. kakaópor

1. A tojásokat a cukorral habosra keverem, majd az olajjal és a langyos vízzel tovább verem. Végül a sütőporral elkevert lisztet is hozzáadom.

2. Egy normál tepsit alufóliával kibélek, amit egy darab kemény vajjal megkenek. Beterítem vékonyra szeletelt, hámozott almával, fahéjjal meghintem, majd összeforgatom.

3. Ráöntöm a tészta felét. A másik felébe belekeverem a kakaóport és azt is ráterítem, majd óvatosan összemárványozom.

4. Közepesen meleg sütőben tűpróbáig sütöm. (180 °C, 30-35 perc)

5. Közben a két pudingot együtt az összesen 6 dl tejjel, cukorral megfőzöm. Ha kihűlt a vajjal krémesre keverem, 1-2 ek. rumot is adok hozzá (én a botmixert használom az összedolgozáshoz).

6. 5 perc hűlést követően a tésztát kifordítom tepsiből. Az alufóliát eltávolítom (az almás fele van felül) és hagyom teljesen kihűlni.

7. A krémet rákenem az almás felére, majd a krém tetejére kakaót szitálom.

8. Hűtőben egy éjszakát tárolom. Fogyasztás előtt 1 órával szobahőmérsékleten vizes késsel felszeletem.

Sütési mód: alul-felül sütés, teps mérete: 38x22 cm

Származási hely: Ulka konyhája (made in EU)

Figyelem! Nem tartalmaz ízfokozót, tartósítót vagy színezéket. Fogyasztása függőséget okoz.

BIAŁY BARSZCZYK WIELKANOCNY

Dziś coś na zbliżające się wielkimi krokami Święta.

Żurek spożywano niegdyś przez cały Wielki Post. Była to „chudziutka” bezmieśna zupa, która miała symbolizować umartwienie. Podawany jako pierwsza potrawa wielkanocna, był niejednokrotnie wylewany, aby symbolizować licznie ustąpić miejsca innym, już nie postnym potrawom.

My jednak złamiemy nieco tradycję i uwarzymy pełny, zabelany barszcz, oczywiście z mięsnymi dodatkami, a zrobimy to tak, aby wylewać go nie przystawało.

Składniki:

1 l zakwasu z mąki żytniej (może być gotowy żur w butelce), włoszczyzna, 3-4 pieczarki, żeberka wędzone (około 30-40 dag), biała kiełbasa (około 50 dag), kilka ząbków czosnku, 400 ml 30% śmietany do zup, majeranek, 3-4 łyżki chrzanu, ugotowane na twardo jajka, sól, pieprz.

1. Nastawiamy około 2 litry wody. Do zimnej jeszcze wody dodajemy włoszczyznę, przekrojone na pół ząbki czosnku, żeberka, białą kiełbasę i pieczarki pokrojone na ćwiartki lub połówki.

2. Po około 15-20 minutach gotowania wyjmujemy wszystko z wywaru. Wlewamy zakwas. Gotujemy od zagotowania 4-5 minut, dodając majeranku.

3. Do gotującego się wywaru dodajemy śmietanę uważając, żeby się nie zwarzyła.

4. Gotujemy chwilę. Całość zaprawiamy chrzanem. Dodajemy z wycuciem sól (żeberka mogą być dość słone) i pieprz.

5. Odstawiamy na minimum 45 minut.

6. W tym czasie kroimy w plasterki białą kiełbasę. Plasterki smażymy z każdej strony.

7. Z żeberek oddzielamy kości. Mięso (z przerostami tłuszczu) kroimy w drobną kostkę.

8. Na talerzu układamy pokrojone na połówki jajka. Zalewamy barszczem i dodajemy wysmażone mięso z żeberka i nieco wytopionego tłuszczu.

Smacznego!!!!

Wujek Jarek
gotuje

Húsvéti fehér BARSZCZYK

Most lássunk egy receptet az öles léptekkel közeledő ünnep alkalmából.

Hajdan a žureket az egész nagybőjti időszakban fogyasztották. Ez egy „sovány”, hústalan leves volt, amely a sajnálatot volt hivatott kifejezésre juttatni. A húsvéti asztalon első fogásként tálalták föl, és gyakran érintetlenül ki is öntötték, hogy mintegy jelképesen átadja a helyét más, immár nem böjti ételeknek.

Mi mégis egy kicsit megtörjük a hagyományt, és teljes értékű fehér barszczot főzünk, természetesen hús hozzáadásával, mindezt pedig oly módon tesszük, hogy aztán ne kelljen kiöntenünk.

Összetevők:

1 l rozslisztből készült zakwas (buggyantott kovászos lé – készen kapható üveges žur is lehet), vegyes húsleves zöldség, 3-4 fej csiperke gomba, füstölt oldalas (kb. 30-40 dkg), fehér kolbász (kb. 50 dkg), néhány gerezd fokhagyma, 400 ml 30%-os levesbe való főzőtejszín, majoranna, 3-4 kanál torma, keménytojás, só, bors.

1. Felteszünk főni 2 l vizet. A még hideg vízbe beletesszük a zöldséget, a félbevágott fokhagyma gerezdeket, az oldalast, a fehér kolbászt, és a negyedelt vagy felezett csiperke gombát.

2. 15-20 perces főzést követően mindent kiveszünk a főzőléből. Hozzáöntjük a zakwast és majorannával fűszerezük. Az újraforrástól számított 4-5 percen át főzzük.

3. A forrásban lévő főzőléhez óvatosan hozzáadjuk a tejszínt, ügyelve rá, hogy nehogy összemljen.

4. Pár pillanatig főzzük. Az egészet tormával ízesítjük. Óvatosan sózzuk (az oldalas lehet igen sós is) és borsozzuk.

5. 45 percre félretesszük.

6. Időközben karikákra vágjuk a fehér kolbászt. A karikákat mindkét oldaláról átsütjük.

7. Az oldalast kicsontozzuk. A zsírszalagos húsdarabokat apróra felkockázzuk.

8. A tányérokra tesszük a félbevágott főtt tojásokat. Felöntjük a barszczal, hozzáadjuk az átsütött kolbászkarikákat és oldalashús kockákat. Az egészet megöntözzük egy kevéske kioldott zsírral.

Jó étvágyat!

Żonkile i przeszłość

Wszystko zaczyna się jak bajka. Niedaleko małej chatki mojej babci, nieopodal lasu, znajdował się zapomniany przez wszystkich skrawek ziemi. Babcia opowiadała, że dawno temu stał tam dom, mieszkali tam nasi dalecy krewni, a podczas wojny ukrywali się w tym domu, położonym blisko lasu, partyzanci. Po wojnie część rodziny zmarła, część przeprowadziła się na inny kraniec Polski, został tylko opuszczony dom, który z każdym rokiem coraz bardziej podupadał...

Teraz, po ponad 70 latach nie zostało wiele – drogi zarosły, progi zmurszały, płoty zawaliły się i porosły mchem, na posterunku w nieistniejącym już przecież sadzie tkwią tylko coraz bardziej pochylające się ku ziemi drzewa wiśniowe, które od wielu lat już nie kwitną i nie wydają owoców. Ale przeszłość daje jednak o sobie wyraźnie znać. Co roku, z łąki szwajcarską punktualnością razem z przybyciem pierwszych bocianów, wyrastają w tym tajemniczym, opuszczonym ogrodzie żonkile. Pukają od dołu w chłodną jeszcze po zimie skorupę świata i wylęgają się niczym puchate żółte kurczątka. Kiedyś dawno temu pojawiały się także z roku na rok coraz to smutniejsze tulipany, ale po kilku latach zrezygnowały i wyprowadziły się do lepszego świata. Natomiast żonkile twardo stoją na swoim, nie zważają na słoty, opady, tężce i zapomnienie, nie strasze im śniegi, słaba świętokrzyska gleba, na której najlepiej uprawia się sosny, nie strasza bliskość lasu ani skromna publiczność – ot, parę skowronków i ja. Wśród mchów, kawałków cegieł ze starego domu, wśród ruin przeszłości, mówiąc nieco patetycznie, rozkwitają w skandalicznie żółty sposób i nic sobie nie robią z tego, że ich świat już się skończył, że ich właściciele dawno odeszli, że nie ma ich kto nawozić, odchwaszczać, podlewać... W tej małej cebulce, przypominającej laboratoryjną próbkę rozszerzającą się ku dołowi, zawarte jest tyle energii i tak niezłomna wola przeżycia.

Jaki morał z tej krótkiej bajki? Że to, co dobre, piękne, wartościowe może przetrwać, może latami kwitnąć na przekór czasom i niesprzyjającym warunkom. Z twardych kamieni, z cegieł, z betonu, z wydeptanych ścieżek nic nie pozostało, a krucha cebulka narcyza potrafi tkwić zaklęta w ziemi, niczym samorodek złota, przez wiele, wiele lat i dawać o sobie znać na wiosnę, każdego roku.

Prośmy więc w naszych codziennych westchnieniach do Tego, który kieruje światem, żeby i po nas zostało coś tak pięknego, pachnącego i kolorowego jak żonkil, kwitnący na nieurodzajnej ziemi każdego marca już od ponad 80 lat.

Narciszok és a jövő

Az egész úgy kezdődik, mint egy mesében. Nem túl messze nagymamám kicsiny kunyhójától, az erdő közelében található egy megműveletlen, gazos földdarab, amelyről már mindenki megfeledkezett. Nagymama mesélte, hogy a régmúlt időkben ház állt ott, melyben távoli rokonaink laktak, a háború alatt pedig – az erdő közelsége okán – partizánok húzódtak meg benne. A háborút követően a család egy része elhunyt, a másik része Lengyelország másik szegletébe költözött. Csupán a megüresedett ház maradt hátra, amely minden évben egyre romosabbá vált. Jelenleg – 70 évvel később – már szinte semmi sem maradt belőle. Az utakat növények lepték el, a kűszöbök szétmállottak, a kerítések összedőltek, benőtte őket a moha. A már nem létező kert területén csak egyre jobban a föld felé roskadozó meggyfák nőnek, amelyek már évek óta nem virágoznak és gyümölcsöt sem teremnek. A múlt mégis határozottan jelet ad magáról. Minden évben óramű pontossággal, az első golyák érkezésével egy időben narciszok bújnak elő e titokzatos, elhagyatott kert földjéből. Alulról kopogtatják a téli világ még hideg héját, és kikelnek mint a puha sárga kiscsibék. Régebben évről évre egyre kókadtabb tulipánok is felütötték a fejüket, azonban pár évvel ezelőtt lemondtak a lehetőségről, és elköltöztek egy jobb világba. A narciszok azonban szívósan ragaszkodnak ahhoz, ami az övék. Nem vetnek ügyet sem az esőzésekre, sem az égszakadásokra, sem a szivárványokra, sem a feledésre. Nem riadnak meg a hótól, a gyenge szentekről, amely a fenyőknek kedvez a legjobban. Nem retenti el őket az erdő közelsége és a – néhány pacsirta és a személyem képében megnyilvánuló – szerény nyilvánosság sem. A moha és néhány tégladarab közepette, (hogy egy kicsit fellengzősen fogalmazzak) a múlt romjaival körülvéve, felháborítóan sárgán virágznak, fittyet hányva rá, hogy az ő világuk már lejárt, hogy a gazdáik már rég elmentek innét, hogy nincs aki trágyázza, gyomlálja, öntözze őket... Ebbe a kicsiny, alul szélesedő kémcsőre emlékeztető hagymáscskába annyi energia, annyi túlélés iránti foghyatatlan vágy szorult!

Mi a tanulsága ennek a rövid mesének? Hogy ami jó, szép és értékes, az átvészelteti a sanyarú időkkel a kedvezőtlen körülmények ellenére, akár éveken át is dacolva velük. A kemény kövekből, téglákból, betonból, a kitaposott utakból semmi sem maradt. A gyenge narcisz-hagyma ellenben képes a földben elvarázsolva várakozni hosszú, hosszú éveken át, mint egy arany telér, hogy aztán minden tavasszal életjelet adhasson magáról.

Kérjük tehát mindennapi sóhajainkban azt, aki a világot kormányozza, hogy utánunk is maradjon valami oly gyönyörűsége, illatozó és színes dolog, mint a virágzó narcisz, amely a március terméklen földjében tenyészik immár több, mint 80 éve.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Agnieszka Janiec-Nyitrai

M I E S I Ę C Z N I K W Ę G I E R S K I E J P O L O N I I
A M A G Y A R O R S Z Á G I L E N G Y E L E K H A V I L A P J A

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Ijjas Anna

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség

1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia Nyomda

SZINKRON DIGITAL

Edycja online Online kiadás
[http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/
poloniawegierska/2016/pw243.pdf](http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/poloniawegierska/2016/pw243.pdf)

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális
Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@enternet.hu

Szkola Polska na Węgrzech Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkolpol@polonia.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő
Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvész út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii Magyarországi Lengyel Múzeuma és Levéltára
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszonális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318413 www.parafiabudapest.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapest.msz.gov.pl budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Kereskedelemfejlesztési és Beruházás Ösztönzési Osztály
tel.: 1 251 46 77 www.budapest.trade.gov.pl budapest@trade.gov.

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413 8208 budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych Országos Idegennyelvű Könyvtár
1056 Budapest, Molnár u. 11.
tel.: +36 1 3183688 www.opac.oik.hu kolcsonzo@oik.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: <http://www.mediaklikk.hu/musor/lengyel-nemzetisegi-musor/>
Redakcja Polska „Magyar Rádió” z Rt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓW ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2016 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok
zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2016. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

OTWARCIE WYSTAWY POŚWIĘCONEJ E. NIŻAŁOWSKIEMU W PIBiM

**GÁBOR ZSILLE PROWADZI WYKŁAD DLA STUDENTÓW
PT. „POLSKIE PRZYGODY BÁLINTA BALASSIEGO”**

**ZESPÓŁ POLONIJNY Z VESZPRÉM ŚWIĘTUJE WRAZ Z OPIEKUNKĄ
RENATĄ WINEROWICZ PAPP PIĘCIOLECIE SWEGO ISTNIENIA**

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

**OTWARCIE WYSTAWY "POLACY NA KÖBÁNYI" W DOMU POLSKIM,
NA ZDJ. M. SAGUN-MOLNÁR I AMBASADOR RP R. KOWALSKI**

**WSZYSTKIM CZYTELNIKOM
"POLONII WĘGERSKIEJ"
ŻYCZYMY
PEŁNYCH BOŻEGO
BŁOGOSŁAWIEŃSTWA
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH**

REDAKCJA

PROMOCJA ALBUMU "PAMIĘĆ III" W WARSZAWIE